

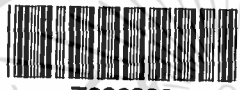
ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาบทบาทของเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกรในการฟื้นฟูและพัฒนาดิน
หลังจากประสบอุทกภัยในพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วม ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปี พ.ศ.2542

**Role of Government Officers , Non-Government Officers and Farmers in Soil
Rehabilitation After Flood at Chumko Sub-district Pathew District Chumporn Province**

1999

T096286

โดย

นายสุภกิจ นุสุข

นายสรพงศ์ สุวรรณคง

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร)

ปพ. พ.ศ.2542

๙๖๗ก

๒๕๔๒

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....๙๖๒๘๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

การศึกษามบทบาทของเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกรในการฟื้นฟูและพัฒนาดิน
หลังจากประสบอุทกภัยในพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วม ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปี พ.ศ.2542

Role of Government Officers , Non-Government Officers and Farmers in Soil
Rehabilitation After Flood at Chumko Sub-district Pathew District Chumporn Province

1999

โดย

นายสุภกิจ นุสุข

นายสรพงศ์ สุวรรณคง

ได้รับอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 29 เดือน 11 พ.ศ. 2542

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

.....

29, 11, 42

(อาจารย์สุขมาภรณ์ ชันศรี)

กรรมการปัญหาพิเศษ

.....

29, 11, 42

(ผศ. ดร.สุรพล เศรษฐบุตร)

หัวหน้าภาควิชา

.....

29, 11, 42

(ผศ.สุภสมบุญ อังรัตนกร)

ร.พ.

๑๖๗๗

๒๕๔๒

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาบทบาทของเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรในการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัยในพื้นที่ภูน้ำท่วม ตำบลชุมโค อำเภอประทิว จังหวัดชุมพร

โดย : นายศุภกิจ นุสุข
: นายสรพงศ์ สุวรรณคง

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(อาจารย์สุชมาภรณ์ จันทร์ศรี)

.....

วัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้คือ เพื่อศึกษาความช่วยเหลือของภาครัฐ องค์กรอิสระ บริษัทห้างร้านในการเข้าไปช่วยเหลือเกษตรกรในการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังประสบอุทกภัยและศึกษาบทบาทของเกษตรกรที่มีต่อพื้นที่ที่ประสบอุทกภัยของตนเองและศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือเกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอประทิว จังหวัดชุมพร ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสอบถามเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน แล้วทำการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่าในส่วนของเจ้าหน้าที่ 16 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุโดยเฉลี่ย 41 ปี หลังจากประสบอุทกภัยแล้วหน่วยงานของภาครัฐจะทำการช่วยเหลือเกษตรกรทันทีโดยอนุมัติเงินกู้ร้อยละ 20 เพื่อนำไปฟื้นฟูพัฒนาดินและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมของเกษตรกร ธนาคารจะช่วยเหลือในส่วนของเงินทุนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพทำการเกษตรให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 จากการจัดอบรมในเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดิน เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความสนใจดี มาก โดยรวมแล้วเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยมีความต้องการให้หน่วยงานเข้ามาให้ความช่วยเหลือในเรื่องแหล่งเงินทุนกู้ยืม และช่วยเหลือในเรื่องเมล็ดพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ ปุ๋ย และยาฆ่าแมลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในส่วนของการศึกษาเกษตรกรในเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัยในพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วม ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 103 ราย เกษตรในตำบลชุมโค ร้อยละ 62.10 เป็นเพศชาย ร้อยละ 37.90 เป็นเพศหญิง เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรโดยเฉลี่ย 14 ไร่ โดยส่วนใหญ่เกษตรกรจะมีพื้นที่เป็นของตนเอง และประกอบอาชีพทำสวนเป็นอาชีพหลัก ในการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัย เกษตรกรส่วนมากจะใช้วิธีการแก้ไขปัญหาดูแลอาศัยประสบการณ์ของตนเองและปรึกษาท่าน ผู้ใหญ่บ้าน เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐหลังจากประสบอุทกภัยในเรื่องการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เกษตรกรมีความเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของภาครัฐเข้ามาให้ความช่วยเหลือในระยะเวลาที่ไม่เหมาะสม และการกระจายตัวยังไม่ทั่วถึง เมื่อเกษตรกรมีปัญหาส่วนใหญ่จะติดต่อผ่านผู้ใหญ่บ้าน และมีส่วนน้อยที่ติดต่อผ่านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมโดยตรง

ในด้านปัญหาที่เกษตรกรประสบอยู่มากที่สุดในขณะนี้คือ ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง เจ้าหน้าที่ภาครัฐเข้ามาให้ความช่วยเหลือในระยะเวลาที่ไม่เหมาะสม น้ำท่วมขังพื้นที่และผลผลิตไม่ได้ตามเป้า สำหรับแนวทางในการช่วยเหลือเกษตรกรภาครัฐควรให้ความช่วยเหลือเรื่องปัจจัยการผลิตและควรเข้าไปให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรในระยะเวลาที่เหมาะสม เช่น เมื่อประสบปัญหาทางด้านเกษตรและมีการกระจายตัวอย่างทั่วถึง อีกทั้งควรให้ความรู้ในการฟื้นฟูและพัฒนาหลังประสบอุทกภัยอีกด้วย

คำนิยม

การศึกษาครั้งนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็เพราะ ได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากหลายฝ่าย ขอขอบคุณเกษตรกรทุกท่านที่ได้สละเวลาให้คำสัมภาษณ์ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอปะทิวและเจ้าหน้าที่ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำและเปิดโอกาสให้เก็บข้อมูลบางประการที่เป็นประโยชน์แก่การนำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ทั้งนี้ขอขอบคุณท่านอาจารย์สุขุมารณ์ จันทร์ศรี ซึ่งได้เป็นประธานปัญหาพิเศษครั้งนี้ อีกทั้งท่านอาจารย์ ดร.สุรพล เศรษฐบุตร ซึ่งเป็นกรรมการปัญหาพิเศษและให้ความอนุเคราะห์เรื่องที่พิกในการไปเก็บข้อมูลครั้งนี้ที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร จึงขอขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ ตลอดจนการตรวจแก้ไขเนื้อหาารูปเล่มของปัญหาพิเศษเล่มนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์

และสุดท้ายขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่คอยสนับสนุนทั้งด้านเงินทุนที่ใช้ในการศึกษา และให้กำลังใจมาโดยตลอด กับขอขอบคุณเพื่อนๆทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ด้วยที่ทำให้การศึกษานี้บรรลุได้ตามเป้าหมายได้เป็นอย่างดี ดังนั้นหากการศึกษาครั้งนี้บังเกิดผลคือความดี ผู้ทำการศึกษาต้องขอยกความดีให้กับทุกท่านที่กล่าวถึงด้วย ขอขอบคุณ

นายศุภกิจ นุสุข

นายสรพงศ์ สุวรรณคง

20 มีนาคม 2542

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(ก)
สารบัญภาพ	(ข)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	4
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	8
บทที่ 4 ผลการศึกษาและข้อวิจารณ์	12
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	46
สรุป	46
ข้อเสนอแนะ	48
เอกสารอ้างอิง	50
ภาคผนวก	51
ข้อมูลทั่วไปของอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	53
แบบสอบถาม	57
แบบสัมภาษณ์	60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรสมาชิกกลุ่มเกษตรกรและการกระจาย ของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา	9
ตารางที่ 2 ส่วนที่ 1 อภิปรายผลที่ได้จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของ ภาครัฐ ภาคเอกชน	18
ตารางที่ 3 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และภาคเอกชน	27
ตารางที่ 4 บทบาทของเกษตรกรและความต้องการความช่วยเหลือที่มีต่อพื้นที่ ที่ประสบอุทกภัย	36
ตารางที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจาก ประสบอุทกภัย	44

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แสดงพื้นที่ทำการศึกษาตำบลชุมโค จังหวัดชุมพร	52
ภาพที่ 2 แสดงการแบ่งเขตการปกครองของอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในการทำการเกษตรกรรม เกษตรกรต้องประสบกับปัญหามากมาย ทั้งปัญหาจากธรรมชาติและปัญหาอันเกิดจากตัวเกษตรกรเอง อันได้แก่ เกษตรกรขาดความรู้ ไม่มีพื้นที่ทำกิน ขาดแคลนบุคลากร เป็นต้น ส่วนปัญหาจากภัยธรรมชาตินั้น เนื่องจากแต่ละภาคของประเทศไทยมีสภาพภูมิอากาศที่แตกต่างกัน จึงทำให้แต่ละภาคประสบกับปัญหาที่แตกต่างกันไป ดังเช่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นภูมิภาคที่มีสภาพภูมิอากาศร้อนและแห้งแล้ง ทำให้การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องประสบกับปัญหาขาดแคลนน้ำ และในภาคใต้ของประเทศไทยพบว่าภาคใต้นั้นมีสภาพภูมิอากาศฝนตกชุก ประกอบกับมักจะมีพายุไต้ฝุ่นพัดผ่านอยู่เป็นประจำ จึงทำให้ภาคใต้ประสบกับปัญหาอุทกภัยอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งจากการเกิดอุทกภัยมีผลทำให้ผลผลิตของเกษตรกรเสียหาย รวมไปถึงพื้นที่ที่ใช้ในการทำการเกษตรเสียหายเนื่องจากแร่ธาตุที่มีอยู่ในดินถูกชะล้างไปกับน้ำ ทำให้เกษตรกรไม่สามารถเพิ่มผลผลิตให้กับตนเองได้ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีหนี้สินเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เป็นอำเภอหนึ่งที่มีมักจะได้รับความเสียหายจากการเกิดอุทกภัยทุก ๆ ปี ทำให้พื้นที่ทำการเกษตรได้รับความเสียหายโดยเฉพาะทรัพยากรดินและป่าไม้ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือเกษตรกร ช่วยฟื้นฟูและพัฒนาดินเพื่อการเกษตรกรรม รวมไปถึงการเอาใจใส่อย่างจริงจังในการพัฒนาการเกษตรให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงมีบทบาทสำคัญในการเข้าไปส่งเสริมให้ความรู้ทางวิชาการและนำเทคโนโลยีเข้าไปช่วยเหลือแก่เกษตรกรที่ประสบปัญหา รวมไปถึงการที่ตัวเกษตรกรก็ต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่เพื่อพัฒนาที่ดินของตนเอง ดังนั้นจึงเห็นสมควรที่จะศึกษาถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรในการพัฒนาพื้นที่หลังจากประสบอุทกภัยในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานไว้เสนอแนะสำหรับผู้ที่สนใจและเกษตรกรซึ่งประสบกับปัญหาประเภทเดียวกันในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมการเกษตรให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความช่วยเหลือของภาครัฐ องค์กรอิสระ บริษัทห้างร้าน ในการเข้าไปช่วยเหลือเกษตรกรในการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังประสบอุทกภัย
2. เพื่อศึกษาบทบาทของเกษตรกรและความต้องการความช่วยเหลือที่มีต่อพื้นที่ที่ประสบอุทกภัยของตนเอง
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการเข้าไปช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของภาครัฐในการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังเกิดอุทกภัยในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
2. ทราบวิธีการฟื้นฟูดินในพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรเอง
3. ทำให้ทราบข้อมูลด้านความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกร ในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
4. เพื่อเป็นแนวทางในการฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ที่ประสบอุทกภัย
5. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรอาจใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการพัฒนาการเกษตรได้ในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นการสำรวจข้อมูลการฟื้นฟูและพัฒนาดินภายหลังประสบอุทกภัยโดยศึกษาจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐจำนวน 16 ราย และเกษตรกร จำนวน 103 ราย ในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

นิยามศัพท์

กลุ่มเกษตรกร หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลชุมโคและเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ปลูกผัก โดยมีเวลาในการทำงานในไร่นาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาใน 1 ปี

เจ้าหน้าที่ หมายถึง เจ้าหน้าที่ของภาครัฐ อันได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ตำบล อำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

สภาพดิน หมายถึง ดินที่ประสบอุทกภัยในเขตตำบลชุมโคและในพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วม

อุทกภัย หมายถึง ภัยที่เกิดจากน้ำท่วม

องค์กรอิสระ หมายถึง หน่วยงานอื่น ๆ ที่ไม่ใช่หน่วยงานของภาครัฐ เช่น บริษัท ห้างร้าน สมาคม สโมสรต่างๆ ฯลฯ

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้ศึกษาจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและการพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัย ซึ่งได้นำมาอ้างอิงถึงการตรวจเอกสารซึ่งจะตรวจในหัวข้อต่อไปนี้

1. บทบาทและงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร

ดิเรก ฤกษ์ห่วย (2522:24) ได้ให้ความหมายของการส่งเสริมการเกษตรว่า การส่งเสริมการเกษตรคือ กระบวนการในการให้การศึกษาออกโรงเรียนรวมทั้งการบริการแก่บุคคลเป้าหมายเหล่านี้ เรียนรู้โดยการกระทำด้วยตนเองและช่วยตนเองเพื่อให้บรรลุถึงการกินดีอยู่ดีของตนในชุมชนโดยส่วนรวมทั้งนี้โดยมีพื้นฐานตั้งอยู่บนการพัฒนาประชาชนในชุมชน

กรองแก้ว อัสวชิน (2539:51) กล่าวว่า การทำงานที่ผ่านมาในการส่งเสริมการเกษตรมีปัญหาทั้งในส่วนของผู้เจ้าหน้าที่และส่วนของเกษตรกรเจ้าหน้าที่บางส่วนยังไม่มีคุณสมบัติของนักส่งเสริมที่ดีในการปฏิบัติงานของนักพัฒนา และใช้วิธีการเข้าไปพูดคุยกับชาวบ้านเพื่อศึกษาเรียนรู้ปัญหาก่อนที่จะถึงปัญหาของชุมชนออกมาได้ ขณะที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะใช้วิธีการสั่งการป้อนงานและมีกรอบการทำงานซึ่งกำหนดมาจากส่วนบนเพื่อลงไปแก้ปัญหาที่ตนเองก็ยังไม่เข้าใจ ไม่คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเน้นให้คนเป็นตัวนำในการทำงานจึงไม่สามารถส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถจัดการเป็นส่งเสริมเจ้าหน้าที่จะมีโครงการลงไปแล้วถามชาวบ้านต้องการหรือไม่ ซึ่งชาวบ้านก็จะตอบว่าต้องการ ที่จริงแล้วเกษตรกรมุ่งหวังให้เจ้าหน้าที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลสามารถทำงานกับชาวบ้านได้เป็นอย่างดีและใกล้ชิด ควรมุ่งพัฒนาให้สถาบันเกษตรกรประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง ไม่ใช่มุ่งถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ แปลก ๆ เท่านั้น และควรส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้สารพิษและไม่มุ่งเน้นการผลิตเพื่อขายอย่างเดียวเท่านั้น

ท่านอง สิงคาลวณิช (2526:147) กล่าวว่า งานส่งเสริมคือการบริการการศึกษาแบบเสริมหรือขยายออกไปสู่ประชาชนทั่วไปให้ได้รับความรู้เพิ่มเติมให้สามารถประกอบอาชีพและประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตได้ทั้งครอบครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุญธรรม จิตอนันต์ (2540:25) งานส่งเสริมการเกษตรมีจุดมุ่งหมายที่จะเผยแพร่ความรู้ต่างๆ ทาง การเกษตรหรือเกี่ยวข้องกับการเกษตรให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวชนบทอันได้แก่ เกษตรกร แม่บ้าน และเยาวชน โดยมีการกระตุ้นแนะนำให้เกิดการปฏิบัติให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จนบังเกิดผลสำเร็จและมีความก้าวหน้าในอาชีพซึ่งเป็นการยกระดับความเป็นอยู่ในครอบครัวให้สูงขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วิจิตร อวระกุล (2527:53) กล่าวไว้ว่าพนักงานส่งเสริมต้องสอบให้เกษตรกรรู้จักว่าจะคิดอย่างไร (How to think) และควรจะคิดอะไร (What to think) การที่จะเป็นนักส่งเสริมการเกษตรที่ดีจะต้องเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเช่นเดียวกับหมอผ่าตัดจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกายว่าอะไรอยู่ที่ไหน ผ่าลงไปแล้วจะพบกับอะไร มีผลกระทบอะไร และต้องหลีกเลี่ยงส่วนไหน เมื่อผ่าแล้วต้องปรับปรุงแก้ไขต่อ เย็บอะไรติดกับอะไร คอยตรวจอาการให้ยา ให้การรักษา มิใช่ผ่าตัดแล้วก็ปล่อยเลยให้แผลเป็นหนองไม่ใส่ยา เช่นเดียวกับ การส่งเสริมการเกษตรจะต้องเรียนรู้และดูว่า เมื่อจะดำเนินการมีผลกระทบอะไร ปัญหาที่ต้องแก้ไข การประสานให้ต้องให้รัดกุม หลังจากนั้นคอยติดตามดูผลที่จะเกิดขึ้นหรือเป็นไป (follow up) ว่าได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจหรือไม่จะต้องประคับประคองให้การช่วยเหลือ ถ้าคนไหนยังอ่อนแอต้องช่วยเหลือ คนไหนดำเนินไปได้ดีแล้วก็ปล่อยปล่อย

A.T. Mocher (1996:18) กล่าวว่า การส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรคือ กระบวนการซึ่งจะทำให้เกษตรกรเพิ่มผลผลิตในทุกด้านมากขึ้น

Lincoln D. Kelsey (1983:1) กล่าวว่า งานส่งเสริมเป็นการศึกษานอกระบบ โรงเรียนซึ่งผู้ใหญ่และเยาวชนเรียน โดยการปฏิบัติเป็นงานที่ประสานร่วมมือกันระหว่างรัฐบาล สถาบันศึกษาทางเกษตรและประชาชนเพื่อ ให้การศึกษาและบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน วัตถุประสงค์ของงาน ส่งเสริมเพื่อพัฒนาประชาชน

M.E.Adam (1982:23) กล่าวถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะเป็นคนให้คำปรึกษา เป็นเจ้าหน้าที่เทคนิคและเป็นคนกลางที่เชื่อมโยงระหว่างสถาบันทางการเกษตรกับครอบครัวของเกษตรกร และจะช่วยแก้ไขปัญหาให้เกษตรกร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะต้องประสานงานและส่งข่าวสารทางด้านวิชาการ โดยเสมือนเป็นคนกลางระหว่างงานวิจัย การตลาด องค์กรสินเชื่อ วัสดุอุปกรณ์และเกษตรกร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะเป็นผู้ชี้แจงความต้องการของเกษตรกรและคอยแจ้งให้เกษตรกรรู้เกี่ยวกับ โอกาสที่มีต่อเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เรื่องของดิน

ชาลูนซ์ สุทธารกร และนคร ถาวรวงศ์ (2540:24) ได้กล่าวถึงการจัดการดินหลังน้ำลดดังนี้

1. ขุดน้ำออกจากพื้นที่เร็วที่สุด เพื่อให้มีการถ่ายเทอากาศในดิน ดินที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืชควรมีช่องว่างในดินประมาณ 50%

2. ควรพรวนดินไว้จนกว่าผิวดินจะแห้ง และปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดินไว้ในช่วงที่ดินยังมีความชื้นอยู่ เมื่อเก็บผลผลิตแล้วเศษพืชที่เหลือหากปล่อยทิ้งไว้โดยไม่เผาหรือไถกลบคลุมเกล้าผิวดินก็ยังเพิ่มธาตุไนโตรเจนให้แก่ดินและพืชอีกด้วย

3. หลีกเลี่ยงการใช้เครื่องจักรกลหนักในการไถพรวนเตรียมดินเพราะดินที่น้ำท่วมขังจะมีน้ำเข้าไปแทนที่ช่องว่างของอากาศในดินทำให้ดินมีความอ่อนตัวเมื่อใช้เครื่องจักรหนักเข้าไปไถพรวนหรือเตรียมดินจะทำให้ดินแน่น

4. หากมีความจำเป็นต้องไถพรวนควรใช้เครื่องมือขนาดเล็ก

5. สำหรับพื้นที่ที่มีความลาดเท ควรป้องกันการชะล้างพังทลายของดินโดยการปลูกพืชคลุมดินหรือปลูกพืชในแนวระดับเป็นแถวสลับกันไป

6. ควรให้น้ำทางใบกับผลไม้หรือไม้ยืนต้นเนื่องจากพื้นที่ถูกน้ำท่วมขังนาน ๆ หรือน้ำลดใหม่ ๆ ต้นพืชจะไม่แข็งแรง การให้น้ำทางดิน พืชอาจดูดน้ำได้น้อยกว่าปกติและการดูดซึมน้ำมักจะล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็น

7. นาข้าวที่มีน้ำท่วมขังสูงเป็นระยะเวลาานาน เมื่อน้ำลดควรรีบเก็บวัชพืชออกให้หมด เพราะวัชพืชรากนั้นอาจมีเมล็ดอยู่ด้วย จะเกิดวัชพืชงอกขึ้นมาเป็นจำนวนมาก ทำให้ยากต่อการกำจัด

ถวิล ทรุฑกุล (2528:11) กล่าวว่า ดินเป็นของผสมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติประกอบด้วย 1) เศษแร่ชนิดและขนาดต่าง ๆ ที่ผุพังมาจากหินและแร่ต่าง ๆ ของวัตถุต้นกำเนิด 2) อินทรีย์วัตถุที่เน่าเปื่อยผุพังแล้ว (ฮิวมัส) มาจากพืชหรือสัตว์หรือจุลินทรีย์ในดิน 3) จุลินทรีย์ที่มีชีวิตและสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ 4) น้ำ และ 5) อากาศ ส่วนผสมเหล่านี้ผสมกันโดยไม่มีส่วนผสมที่แน่นอนตายตัว ดินแตกต่างกันไปตามวัตถุต้นกำเนิดพืชพรรณของบริเวณที่เกิดดิน ภูมิประเทศ ภูมิอากาศบริเวณนั้น และระยะเวลาของการเกิดดิน ดินที่เกิดขึ้นนี้อาจเกิดที่จุดหรือบริเวณเดิมของวัตถุต้นกำเนิดหรืออาจถูกน้ำถูกลมพัดพาไปทับถมห่างไปจากจุดของวัตถุต้นกำเนิดดินก็ได้

ทวี ทองสว่าง และ ศศิณี ทองสว่าง (2527:28) กล่าวว่า ดินคือเทวดฤทธรมชาติที่
เกิดจากอินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุผสมผสานคลุกเคล้าปะปนกันทั้งในสภาพของแข็ง ของเหลว
และก๊าซ ดินมีคุณสมบัติแตกต่างกันตามชนิดของเปลือกโลกและระยะเวลาที่ดินนั้นมีการเปลี่ยนแปลง
วิวัฒนาการ

บรรเจิด พलगูร (2523:78) ได้ให้ความเห็นของความสำเร็จของดินว่า สิ่งมีชีวิตที่
หลายต้องอาศัยดินในการยังชีพและการเจริญเติบโต ถ้าปราศจากดินก็แทบกล่าวได้ว่าไม่มีสิ่งมีชีวิต
เหลืออยู่ในโลกนี้เลย ปัญหาความเสื่อมโทรมของดินนับว่าเป็นปัญหาหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนา
ประเทศในระยะยาว ตามธรรมชาติดินจะคงสภาพของปริมาณธาตุอาหารพืชได้นานพอสมควร แม้
ว่าในธรรมชาติปริมาณธาตุอาหารจะแตกต่างกันไปในแต่ละแห่งตามชนิดของดิน เมื่อถูกนำมาใช้
โดยไม่ถูกวิธี ขาดการบำรุงรักษา และการวางแผนการใช้ที่ดินทำให้ดินนั้นเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว
สาเหตุสำคัญที่ทำให้ดินเสื่อมโทรม ได้แก่ การชะล้างพังทลายของดิน ปริมาณการสูญเสียจะมาก
หรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ปริมาณน้ำฝน การกระจายของฝน ความลาดชันพื้นที่ที่
ปกคลุม ผลกระทบจากการกัดกร่อน เป็นปัญหารุนแรงที่ทำให้ดินเสื่อมสมบัติทางกายภาพและเคมี
รวมทั้งสภาพแวดล้อมธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง และเขื่อนต้นเงิน

สรสิทธิ์ วัชรโรทยาน (2540:1) กล่าวว่า เกิดเป็นดินนั้นต้องใช้เวลาหลายล้านปี เพื่อการ
ผุพังสลายตัวของหินของอินทรีย์วัตถุ ซากพืช ซากสัตว์ โดยอิทธิพลของแดดลมและฝนอย่างต่อเนื่อง
เนื่อง คลุกเคล้ากันโดยกระบวนการทางเคมีฟิสิกส์และชีวภาพจนในที่สุดเกิดเป็นดินห่อหุ้มโลกอยู่
เป็นชั้นบาง ๆ อันเป็นแหล่งต้นกำเนิดของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ

สมเจตน์ จันทวัฒน์ และ ไชยสิทธิ์ เอนกสัมพันธ์ (2535:107) กล่าวว่า ทรัพยากรดินมี
ลักษณะแตกต่างจากทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ กล่าวคือทรัพยากรดินนั้นไม่สามารถทำให้เพิ่ม
จำนวนขึ้นได้โดยการขยายพันธุ์หรือเพิ่มปริมาณโดยวิธีอื่นๆ ภาษาอังกฤษเรียกว่า non-repro-
ducible resources มนุษย์ใช้ดินเพื่อกิจการต่าง ๆ มีจำนวนมากขึ้นโดยเฉพาะการใช้ดินเป็นที่ผลิต
อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย ปัจจุบันการใช้ดินเป็นที่พักผ่อนมีมากขึ้น

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรที่จะทำการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ชนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์ เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ เจ้าหน้าที่กรมประมง เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ ตำบลชุมโค ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน จำนวน 16 ราย

1.2 เกษตรกรในตำบลชุมโค จำนวน 103 ราย

ทั้งนี้ประชากรที่เลือกทำการศึกษาคือ เกษตรกรและเจ้าหน้าที่ในตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เหตุที่เลือกกลุ่มประชากรในอำเภอปะทิวเนื่องจากอำเภอปะทิวมักจะได้รับ ความเสียหายจากการประสบกับอุทกภัยบ่อยๆ และครั้งร้ายแรงที่สุดคือการเกิดอุทกภัยเนื่องจาก พายุ ได้ผ่านภัยเมื่อปี พ.ศ.2532และอีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร เพื่อเป็นประโยชน์และสะดวกในการเก็บข้อมูลในการวิจัยจึงใช้ตัวอย่าง ในการวิจัยทั้งสิ้น 103 ราย

2. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

2.1 พื้นที่ทำการวิจัย คือ ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มีทั้งหมด 14 หมู่บ้าน ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เลือกมา 50 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่คือ 7 หมู่บ้านซึ่ง จะได้แก่ หมู่ 1, 2, 3, 5, 6, 9 และ 10 รวมจำนวนเกษตรกรทั้งหมด 1,025 ครัวเรือน

2.2 ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ในตำบลชุมโค โดยเลือกหมู่บ้านที่สุ่มจากข้อ 2.1 โดย การใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ของ จำนวนประชากรทั้งหมดในแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 103 ครัวเรือนจากครัวเรือน ทั้งหมด 1,025 ครัวเรือน (ตารางที่ 1)

2.3 ขั้นตอนสุดท้าย ทำการคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ (เกษตรกรในตำบลชุมโค อำเภอ ปะทิว จังหวัดชุมพร) ในแต่ละกลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่ม (Random Table) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรสมาชิกกลุ่มเกษตรกรและการกระจายของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา

กลุ่มตำบล (Purposive sampling)	กลุ่มหมู่บ้าน (Simple size 50%)	ประชากร (Population)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sampling size10%)
ตำบลชุมโค			
	ม.1 บางอิฐ	85	9
	ม.2 ชุมโค	69	7
	ม.3 หน้าถ้ำเขาพลู	207	21
	ม.5 บางจาก	146	15
	ม.6 บ่อเมา	211	21
	ม.9 หนองบ่อ	143	14
	ม.10 หูท้านบ	164	16
รวม		1,025	103

หมายเหตุ ข้อมูล : สำนักงานเกษตรอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ปี/แผนการดำเนินงาน 2538/2540

3. สถานที่และระยะเวลาในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเป็นเวลา 3 สัปดาห์ จากนั้นได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาทำการวิเคราะห์เป็นระยะเวลา 2 เดือน

4. เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

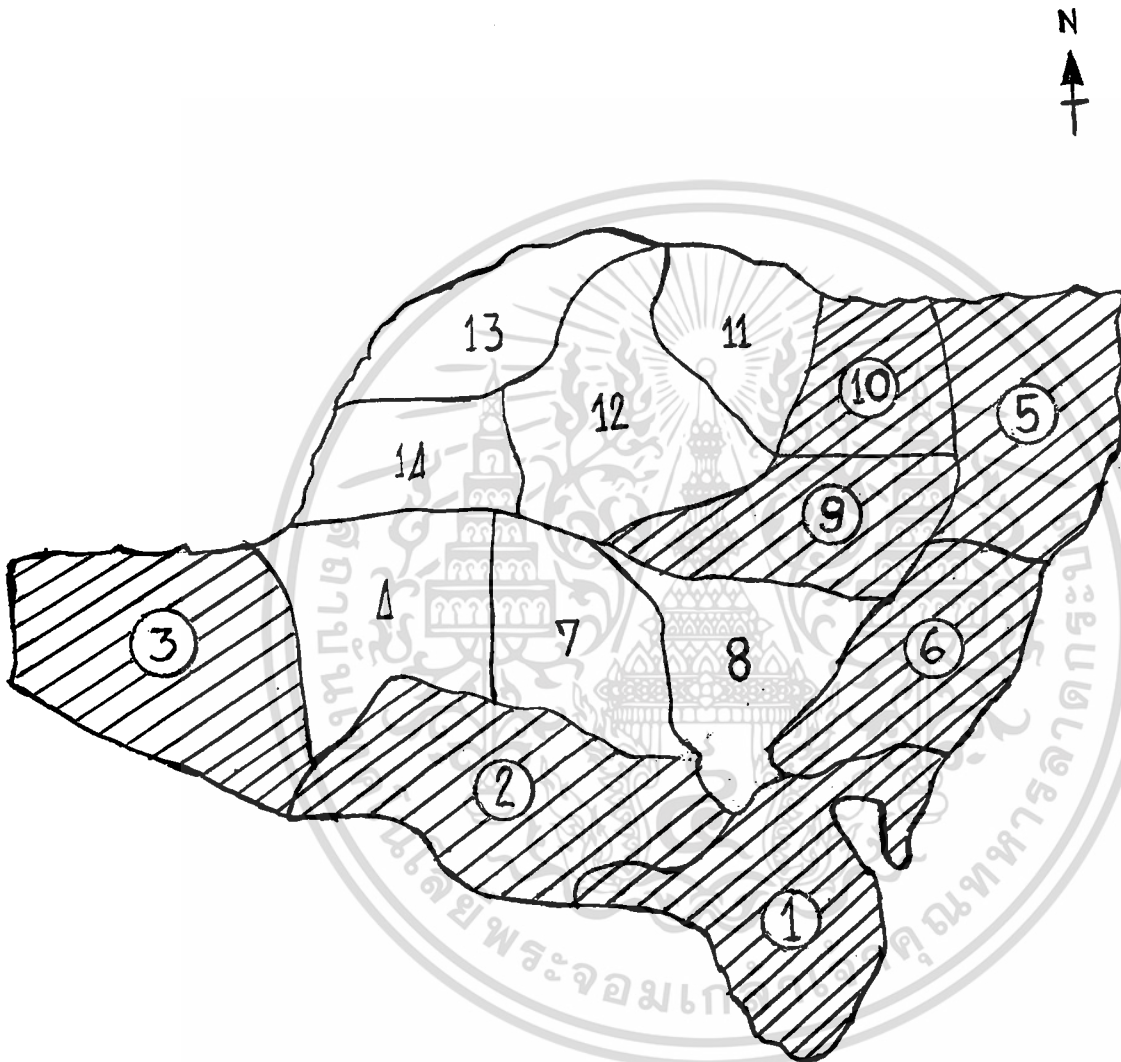
การศึกษาและวิจัยครั้งนี้จะใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์นี้จะได้นำไปสอบความเที่ยงตรง (Validity) และทดสอบ (Pre - test) กับสมาชิกกลุ่มเกษตรกรในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ที่มีได้ถูกคัดเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้จำนวน 20 คน เพื่อนำแบบสัมภาษณ์กลับมาปรับปรุงแก้ไขให้แบบสัมภาษณ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าทางสถิติ และเพื่อเกิดความสะดวกและรวดเร็วในการคำนวณรวมไปถึง ความแม่นยำ ของค่าทางสถิติต่าง ๆ จึงได้ใช้โปรแกรม SPSS for Windows เข้ามาช่วยในการคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

- 5.1 ค่ามัธยเลขคณิต (Mean)
- 5.2 ค่ามัชยฐาน (Median)
- 5.3 ฐานนิยม (Mode)
- 5.4 พิสัย (Range)
- 5.5 ค่าแปรปรวน (Variance)
- 5.6 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 5.7 หาค่าร้อยละ (Percentage)

ตารางภาพที่ 1 แสดงพื้นที่ที่ทำการศึกษา ตำบลชุมโค จังหวัดชุมพร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการศึกษาและข้อวิจารณ์

จากการทำการวิจัยและศึกษาเรื่องบทบาทของเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชนและเกษตรกรในการฟื้นฟูพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัยในพื้นที่ที่ถูกระบายน้ำท่วมตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ได้จำแนกการอภิปรายออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 อภิปรายผลที่ได้จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน

ส่วนที่ 2 อภิปรายผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกร

ส่วนที่ 1 อภิปรายผลที่ได้จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน

จากการทำการวิจัยการศึกษาบทบาทของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ในการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัย ในพื้นที่ที่ถูกระบายน้ำท่วม ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยในการอภิปรายผลข้อมูลได้แบ่งการอภิปรายข้อมูลออกเป็น 2 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ตอนที่ 2 ด้านการช่วยเหลือและฟื้นฟูพัฒนาดิน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (ตารางที่ 2)

ผลจากการศึกษาเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 16 คน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพศ

จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ในเขตอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรเป็นเพศชายมากที่สุด ร้อยละ 68.75 มีทั้งหมดจำนวน 11 คน รองลงมาเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 31.25 จำนวนทั้งหมด 5 คน ซึ่งแสดงว่าเจ้าหน้าที่ส่วนมากเป็นเพศชาย เนื่องจากจากเพศชายมีความเหมาะสมในการทำงานที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรมากกว่าเพศหญิง เพราะในการทำงานนั้น เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องออกพื้นที่เพื่อไปช่วยเหลือเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำแหน่งที่ท่านดำรงอยู่

จากการศึกษาเจ้าหน้าที่ในเขตอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 25 จำนวน 4 คน รองลงมาเจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งพนักงานป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 18.75 จำนวน 3 คน ตำแหน่งที่เจ้าหน้าที่ดำรงอยู่น้อยที่สุด ได้แก่ ตำแหน่งเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ตำแหน่งผู้จัดการ ช.ก.ส. และตำแหน่งพนักงานเคหะกิจ คิดเป็นร้อยละ 6.25 จำนวน 1 คน ทั้ง 3 รายการ

อายุ

จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีอายุโดยเฉลี่ย 41 ปี เจ้าหน้าที่ที่มีอายุมากที่สุด จะอยู่ในช่วงระหว่าง 41-47 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 จำนวน 6 คน รองลงมาเจ้าหน้าที่ที่มีอายุในช่วง 34-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 จำนวน 4 คน ส่วนเจ้าหน้าที่ที่มีอายุน้อยที่สุดจะมีอายุอยู่ในช่วง 27-33 ปี , 48-54 ปี และ 55-61 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.50 มีจำนวน 2 คน ทั้ง 3 รายการ

ศาสนา

จากการศึกษาเจ้าหน้าที่ในอำเภอปะทิว จำนวน 16 รายพบว่า เจ้าหน้าที่ทุกคนล้วนแล้วแต่นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด ดังนั้นผลจากการสอบถามจึงสามารถนำมากล่าวอ้างได้ว่าเจ้าหน้าที่ในอำเภอปะทิวส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ

ภูมิลำเนา

จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคใต้ ได้แก่จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี พังงา และนครศรีธรรมราช คิดเป็นร้อยละ 81.25 จำนวน 13 คน รองลงมาเจ้าหน้าที่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรีและกำแพงเพชร คิดเป็นร้อยละ 12.50 จำนวน 2 คน ส่วนเจ้าหน้าที่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ มีน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.25 จำนวน 1 คน

การศึกษา

จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนมากจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยคิดเป็นร้อยละ 62.50 จำนวน 10 คน ส่วนเจ้าหน้าที่ที่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญา ระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงและชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 12.50 มีจำนวน 2 คน ทั้ง 3 รายการ

ตำแหน่ง

จากการศึกษาพบว่ามีเจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 25 จำนวน 4 คน รองลงมาดำรงตำแหน่งเป็นพนักงานป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 18.75 จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน ตำแหน่งผู้จัดการ ธ.ก.ส. ตำแหน่งพนักงานเคหะกิจ ตำแหน่งปลัดอำเภอและเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานมูลนิธิกองทุนผู้ประสบอุทกภัย คิดเป็นร้อยละ 6.25 มีจำนวน 1 คน ทั้ง 5 รายการ

อายุการทำงาน

จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ในอำเภอปะทิว มีอายุการทำงานโดยเฉลี่ย 16 ปี โดยเจ้าหน้าที่ที่มีอายุการทำงานสูงที่สุดจะมีอายุอยู่ในช่วง 16-21 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.75 จำนวน 7 คน รองลงมาเจ้าหน้าที่จะมีอายุการทำงานอยู่ในช่วง 19-26 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 จำนวน 4 คน ส่วนเจ้าหน้าที่ที่มีอายุการทำงานน้อยที่สุดอยู่ในช่วง ¼ - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.75 จำนวน 3 คน

ปัญหาของเกษตรกร

- 1.พื้นที่ส่วนใหญ่ของเกษตรกรเป็นพื้นที่ที่เสี่ยงภัยธรรมชาติ มักเกิดอุทกภัยอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ผลผลิตของเกษตรกรเสียหายหรือทำให้ผลผลิตของเกษตรกรตกต่ำไม่มีคุณภาพ เพราะหลังจากประสบอุทกภัยเกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องดินเสื่อมคุณภาพมีโรคแมลงรบกวน
- 2.เกษตรกรขาดความรู้ และความเข้าใจในการทำการเกษตร เพราะเกษตรกรยังไม่ยอมรับในการให้ความรู้ของเจ้าหน้าที่และเกษตรกรส่วนใหญ่ยังทำการเกษตรแบบดั้งเดิม
- 3.เกษตรกรขาดแคลนเงินทุนและไม่มีที่ดินเป็นของตนเองเนื่องจากผลผลิตของเกษตรกรมีราคาต่ำและปัจจัยการผลิตมีราคาสูง
- 4.การทำการเกษตรของเกษตรกรยังไม่มีการพัฒนา และยังขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพราะเกษตรกรยังขาดการรวมกลุ่ม
- 5.เกษตรกรขาดปัจจัยการผลิต เนื่องจากปัจจัยการผลิตมีราคาสูง
- 6.เกษตรกรมีความยากจน เนื่องจากราคาของผลผลิตต่ำ ทำให้เกษตรกรขาดรายได้ จึงส่งผลให้รายได้ของเกษตรกรลดลง
- 7.ราษฎรยังไม่มีพื้นที่เป็นของตนเองในการทำการเกษตร เพราะพื้นที่ราคาสูงและเป็นพื้นที่ป่าสงวน
- 8.บางพื้นที่เกษตรกรยังไม่มีน้ำใช้ในสวนของเกษตรกรเพราะยังขาดระบบชลประทาน

อุทกภัย

จากการสอบถามจากเจ้าหน้าที่อำเภอปะทิว พบว่าเจ้าหน้าที่ในเขตอำเภอปะทิว มีความคิดเห็นว่าพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่ในเขตอำเภอปะทิวรับผิดชอบเคยประสบอุทกภัยครั้งรุนแรงที่สุดคือปีพ.ศ. 2532 คิดเป็นร้อยละ 68.75 จำนวน 11 คน และรองลงมาเจ้าหน้าที่ที่มีความคิดเห็นว่าพื้นที่ที่รับผิดชอบเคยประสบอุทกภัยครั้งรุนแรงคือปีพ.ศ. 2540 คิดเป็นร้อยละ 18.75 จำนวน 3 คน นอกเหนือไปจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่ที่ยังไม่เคยรับผิดชอบในพื้นที่ที่ประสบอุทกภัย คิดเป็นร้อยละ 12.50 จำนวน: 2 คน

สภาพพื้นที่หลังประสบอุทกภัย

สภาพพื้นที่หลังประสบอุทกภัยในปี พ.ศ. 2532

- 1.พืชผล และบ้านเรือนเสียหายทั้งหมด
- 2.พื้นที่ทำการเกษตรเสียหาย
- 3.ดินเสื่อมคุณภาพ

สภาพพื้นที่หลังประสบอุทกภัยในปี พ.ศ. 2540

- 1.ดินเสื่อมคุณภาพ
- 2.พืชผล และบ้านเรือนของเกษตรกรเสียหาย

การดำเนินงานช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ภายหลังประสบอุทกภัย

จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ และจากหน่วยงานต่างๆ ได้เข้าไปให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรภายหลังประสบอุทกภัยโดยส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่จะรีบให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรทันทีโดยระดมกำลังเจ้าหน้าที่ไปสำรวจพื้นที่ที่เสียหาย ให้คำแนะนำในการป้องกัน และเจ้าหน้าที่จะช่วยเหลือทันทีโดยทำการสำรวจสภาพพื้นที่ที่เสียหาย แล้วรายงานต่อผู้บังคับบัญชา และให้เกษตรกรมารายงานความเสียหายหลังจากประสบอุทกภัยแล้วทำการรวบรวมข้อมูลเพื่อเสนอต่อหน่วยงานให้อนุมัติความช่วยเหลือ คิดเป็นร้อยละ 18.75 มีจำนวน 3 คน ทั้ง 3 รายการ รองลงมาเจ้าหน้าที่ทำการช่วยเหลือโดยการจัดหาปุ๋ยและพันธุ์สัตว์ คิดเป็นร้อยละ 12.50 จำนวน 2 คน ส่วนการช่วยเหลือที่น้อยที่สุดของหน่วยงานคือ การอนุมัติเงิน การหาแหล่งเงินทุนกู้ยืมราคา ถูกเพื่อใช้ในการลงทุน และยังมีการจัดหาปุ๋ย, เมล็ดพันธุ์พืช, พันธุ์สัตว์ และยาฆ่าแมลงมาจำหน่าย ในราคาถูก และยังให้ความช่วยเหลือโดยการจัดหาปุ๋ย, เมล็ดพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ ยาฆ่าแมลงมา แจกฟรี และในด้านอื่นๆ สำหรับการช่วยเหลือเกษตรกร โดยธนาคารจะทำการช่วยเหลือในส่วนของ เงินทุน เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 6.25 มีจำนวน 1 คน ทั้งหมด 5 รายการ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ตอนที่ 2 ด้านการช่วยเหลือ และฟื้นฟูพัฒนาคน (ตารางที่ 2)

การจัดอบรมให้ความรู้ในการฟื้นฟู และพัฒนาคนแก่เกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่เคยจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูและพัฒนาคนแก่เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 50 จำนวน 8 คน ส่วนเจ้าหน้าที่ที่ไม่เคยทำการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูและพัฒนาคนแก่เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 50 จำนวน 8 คน

ผลสะท้อนจากการจัดอบรมเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาคน

จากการศึกษาการจัดฝึกอบรมเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาคน เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความสนใจดีมาก และเจ้าหน้าที่ไม่เคยจัดอบรมเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาคน คิดเป็นร้อยละ 37.50 จำนวน 6 คน ทั้ง 2 รายการ น้อยที่สุดมีเจ้าหน้าที่เห็นว่าเกษตรกรบางส่วนที่ให้ความสนใจปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25 จำนวน 4 คน

ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย

จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ได้ทำการช่วยเหลือในด้านแหล่งเงินกู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 56.25 จำนวน 9 คน รองลงมาเจ้าหน้าที่ได้เข้าไปให้คำแนะนำเป็นรายครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 18.75 จำนวน 3 คน น้อยที่สุดเจ้าหน้าที่ทำการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการพัฒนาคนและยังมีเกษตรกรที่มีความต้องการให้หน่วยงานจัดหาแหล่งเงินทุนให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อนำไปประกอบอาชีพ และจัดหาปุ๋ยคอกและปุ๋ยพืชสด คิดเป็นร้อยละ 12.50 จำนวน 2 คน ทั้ง 2 รายการ

ตารางที่ 2 ส่วนที่ 1 อภิปรายผลที่ได้จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน

ข้อมูล	จำนวน (N =16)	ร้อยละ (%)
เพศของเจ้าหน้าที่		
หญิง	5	31.25
ชาย	11	68.75
อายุของเจ้าหน้าที่ (ปี)		
27-33	2	12.50
34-40	4	25.00
41-47	6	37.50
48-54	2	12.50
55-61	2	12.50
อายุเฉลี่ย 41 ปี		
อายุสูงสุด 59 ปี		
อายุต่ำสุด 27 ปี		
ศาสนา		
พุทธ	16	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(N= 16)	ร้อยละ(%)
ภูมิสำเนา		
ภาคใต้		
-จุมพร		
-สุราษฎร์ฯ		
-นครศรีฯ		
-พังงา	13	81.25
ภาคกลาง		
-เพชรบุรี		
-กำแพงเพชร	2	12.50
ภาคตะวันตก-ตาก	1	6.25
การศึกษา		
ปริญญาตรี	10	62.50
อนุปริญญา	2	12.50
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	2	12.50
ประถมศึกษาคอนต้น	2	12.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(N= 16)	ร้อยละ(%)
ตำแหน่งที่ทำงานดำรงอยู่		
เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร	4	25.00
พนักงานป่าไม้	3	18.75
อาสาพัฒนา	2	12.50
ปศุสัตว์	2	12.50
เจ้าพนักงานพัฒนาชุมชน	1	6.25
ผู้จัดการ ธ.ก.ส.	1	6.25
พนักงานเคหะกิจ	1	6.25
ปลัดอำเภอ	1	6.25
ผู้ประสานงานมูลนิธิกองทุน	1	6.25
อายุการทำงาน (เดือน)		
3 เดือน - 65 เดือน	3	18.75
66 เดือน- 128 เดือน	-	-
129 เดือน-191 เดือน	2	12.50
192 เดือน-254 เดือน	7	43.75
255 เดือน-317 เดือน	4	25.00
อายุเฉลี่ยของเจ้าหน้าที่ 192 เดือน		
อายุสูงสุด 312 เดือน		
อายุต่ำสุด 3 เดือน		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(N= 16)	ร้อยละ(%)
ปัญหาทกภัย		
รุนแรงที่สุด พ.ศ. 2532	11	68.75
รุนแรงที่สุด พ.ศ. 2540	3	18.75
ไม่ออกความคิดเห็น (เนื่องจากเพิ่งเข้ามารับผิดชอบ)	2	12.50
การดำเนินการช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ ภายหลังประสบอุทกภัย		
-ช่วยเหลือทันทีโดยระดมกำลังเจ้าหน้าที่ไป สำรวจพื้นที่ที่เสียหายและให้คำแนะนำ	3	18.75
-ช่วยเหลือทันทีโดยสำรวจพื้นที่ที่เสียหาย และรายงานผลต่อผู้บังคับบัญชา	3	18.75
-ให้เกษตรกรรายงานผลความเสียหายภาย หลังจากประสบอุทกภัยและรวบรวมข้อมูลเพื่อเสนอต่อ หน่วยงานให้อนุมัติความช่วยเหลือ	3	18.75

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(N= 16)	ร้อยละ(%)
-ช่วยเหลือหลังจากประสบอุทกภัยโดยมีการ		
จัดหาปุ๋ย เมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์	2	12.50
-ช่วยเหลือทันทีโดยอนุมัติเงิน	1	6.25
-ช่วยเหลือทันทีโดยการหาแหล่งเงินกู้ยืมเพื่อ		
ใช้ในการลงทุน	1	6.25
-จัดหาขำแมลง เมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์		
มาจำหน่ายในราคาถูก	1	6.25
-จัดหาขำแมลง เมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์		
มาจำหน่ายในราคาถูก	1	6.25
-อื่นๆ ได้แก่ ธนาคาร ธ.ก.ส. ช่วยเหลือ		
ทางด้านเงินทุนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตร	1	6.25
<u>การจัดอบรมให้ความรู้ในการฟื้นฟูและพัฒนาดินแก่เกษตรกร</u>		
เคยจัดอบรม	8	50.00
ไม่เคยจัดอบรม	8	50.00
<u>ผลสะท้อนจากการจัดอบรมเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดิน</u>		
เกษตรกรให้ความสนใจดีมาก	6	37.50
เกษตรกรให้ความสนใจปานกลาง	4	25.00
เกษตรกรให้ความสนใจน้อยที่สุด	-	-
อื่นๆ ไม่เคยให้การฝึกอบรมเรื่องดิน	6	37.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(N= 16)	ร้อยละ(%)
ความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย		
-แหล่งเงินกู้	9	56.25
-เจ้าหน้าที่ได้เข้าไปให้คำแนะนำเป็นรายครัวเรือน	3	18.75
-เจ้าหน้าที่จัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการพัฒนาดิน	2	12.50
-หน่วยงานราชการ ได้จัดหาแหล่งเงินทุนให้เกษตรกร กู้ยืมเพื่อนำไปประกอบอาชีพและจัดหาปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด	2	12.50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 อภิปรายผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกร

จากการทำการสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวน 103 ราย เกี่ยวกับการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัย ในพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วม ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยในการอภิปรายผลข้อมูลได้แบ่งการอภิปรายข้อมูลออกเป็น 3 ตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร และความต้องการความช่วยเหลือของเกษตรกร ในเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัย

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (ตารางที่ 3)

ผลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรในตำบล ชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรจำนวน 103 ราย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เพศ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรในตำบลชุมโค เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.1 จำนวน 64 คน และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 37.9 จำนวน 39 คน

อายุ

จากการศึกษาเกษตรกรในตำบลชุมโคพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุโดยเฉลี่ย 49 ปี โดยเกษตรกรที่มีอายุมากที่สุดจะอยู่ในช่วง 40-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.15 จำนวน 29 คน รองลงมาเกษตรกรจะมีอายุอยู่ในช่วง 51-61 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.30 จำนวน 24 คน ส่วนเกษตรกรที่มีอายุน้อยที่สุดจะอยู่ในช่วง 84 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน

ศาสนา

จากการศึกษาเกษตรกรในตำบล ชุมโค จำนวน 103 คน พบว่า นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด ดังนั้น จากการสัมภาษณ์จึงสามารถกล่าวอ้างได้ว่า เกษตรกรในตำบลชุมโคโดยส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ

ระดับการศึกษา

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรในตำบลชุมโค พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 78.64 จำนวน 81 คน รองลงมาจบการศึกษาสูงกว่าระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 19.41 จำนวน 20 คน และมีเกษตรกรที่ไม่ได้รับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.94 จำนวน 2 คน

สมาชิกในครอบครัว (คน)

ส่วนใหญ่เกษตรกรจะมีสมาชิกภายในครอบครัวโดยเฉลี่ย 4-5 คน เกษตรกรส่วนมากจะมีสมาชิกในครอบครัวอยู่ในช่วง 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 60 จำนวน 62 ครัวเรือน รองลงมาเกษตรกรจะมีสมาชิกในครอบครัวอยู่ในช่วง 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 34 จำนวน 35 ครัวเรือน ส่วนเกษตรกรที่มีสมาชิกในครอบครัวน้อยที่สุดอยู่ในช่วง 7-9 คน คิดเป็นร้อยละ 6 จำนวน 6 ครัวเรือน

พื้นที่ถือครองทั้งหมด (ไร่)

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรในตำบลชุมโค พบว่าโดยเฉลี่ยเกษตรกรมีพื้นที่ถือครอง 16 ไร่ แต่เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ถือครองอยู่ในช่วง 0-17 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 67.96 จำนวน 70 คน รองลงมาเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองอยู่ในช่วง 18-35 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.30 จำนวน 24 คน เกษตรกรที่มีพื้นที่ถือครองน้อยที่สุดอยู่ในช่วง 54-71 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.94 จำนวน 2 คน

พื้นที่ที่ทำการเกษตร (ไร่)

จากการทำการสัมภาษณ์เกษตรกรในตำบลชุมโค พบว่าเกษตรกรใช้พื้นที่ในการทำการเกษตรโดยเฉลี่ย 14 ไร่ เกษตรกรที่มีพื้นที่ในการทำการเกษตรมากที่สุดจะอยู่ในช่วง 0-14 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.28 จำนวน 59 คน รองลงมาเกษตรกรที่มีพื้นที่ในการทำการเกษตรอยู่ในช่วง 15-29 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.06 จำนวน 32 คน และเกษตรกรที่มีพื้นที่ในการทำการเกษตรน้อยที่สุดอยู่ในช่วง 45 ไร่ ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.91 จำนวน 3 คน

ลักษณะการถือครองที่ดิน

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรในตำบลชุมโค พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเองทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 77.70 จำนวน 80 คน รองลงมาเกษตรกรที่มีที่ดินเป็นของตนเองเพียงบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 14.60 จำนวน 15 คน และเกษตรกรที่ต้องเช่าที่ดินเพื่อทำการเกษตรทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 0.97 จำนวน 1 คน

อาชีพหลักและอาชีพรอง

ส่วนมากเกษตรกรจะประกอบอาชีพทำสวนเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 95.14 จำนวน 98 คน แต่มีเกษตรกรบางส่วนที่ประกอบอาชีพประเภทอื่นเป็นอาชีพหลักน้อยที่สุดได้แก่เกษตรกรที่รับราชการเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 1.94 จำนวน 2 คน ส่วนอาชีพรองที่มีเกษตรกรทำมากที่สุดคือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 29.12 จำนวน 30 คน และอาชีพรองที่เกษตรกรทำน้อยที่สุดคือ ทำดอกไม้ ตัดผม ทำขนม คิดเป็นร้อยละ 0.97 จำนวน 1 คน ทั้ง 3 รายการ

เงินทุน

เกษตรกร โดยส่วนมากจะใช้เงินทุนของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 67 จำนวน 69 คน รองลงมาเกษตรกรบางส่วนที่กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรคิดเป็นร้อยละ 31.06 จำนวน 32 คน และมีเกษตรกรที่กู้เงินจากธนาคารพาณิชย์และยังมีเกษตรกรที่ได้รับเงินทุนจากเจ้าของสวนให้นำมาลงทุนในการทำการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 0.97 จำนวน 1 คน ทั้ง 2 รายการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ต่อปี

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรในตำบลชุมโค พบว่าเกษตรกรในตำบลชุมโคมีรายได้ต่อปี โดยเฉลี่ย 57,656 บาท เกษตรกรที่มีรายได้ต่อปีสูงสุดจะอยู่ในช่วง 10,000-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.01 จำนวน 68 คน ส่วนเกษตรกรที่มีรายได้รองลงมาจะอยู่ในช่วงที่มากกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.53 จำนวน 16 คน เกษตรกรที่มีรายได้ต่อปีต่ำสุดคือจะต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.76 จำนวน 8 คน

ตารางที่ 3 สภาพพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ และภาคเอกชน

ข้อมูล	จำนวน (N=103)	ร้อยละ(%)
เพศ		
ชาย	64	62.10
หญิง	39	37.90
อายุ (ปี)		
18-28	6	5.82
29-39	23	22.33
40-50	29	28.15
51-61	24	23.30
62-72	18	17.47
73-83	2	1.94
84 ปี ขึ้นไป	1	0.97
อายุเฉลี่ย 48.56 ปี		
อายุสูงสุด 85 ปี		
อายุต่ำสุด 18 ปี		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N=103)	ร้อยละ(%)
ศาสนา		
พุทธ	103	100.00
ระดับการศึกษา		
-ไม่ได้เรียนหนังสือ	2	1.94
-จบการศึกษาในระดับชั้น ประถมศึกษาตอนต้น	81	78.64
-จบการศึกษาสูงกว่าระดับ ชั้นประถมศึกษาตอนต้น	20	19.41
สมาชิกในครอบครัว		
1-3 คน	35	34.00
4-6 คน	62	60.00
7-9 คน	6	6.00
เกษตรกรมีสมาชิกในครอบครัวโดยเฉลี่ย 4-5 คน		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N=103)	ร้อยละ(%)
พื้นที่ที่ถือครอง (ไร่)		
0 -17	70	67.96
18-35	24	23.30
36-53	7	6.79
54-71	2	1.94
เกษตรกรมีพื้นที่ที่ถือครองโดยเฉลี่ย 16.11 ไร่		
เกษตรกรมีพื้นที่ที่ถือครองสูงสุด 70 ไร่		
เกษตรกรมีพื้นที่ที่ถือครองต่ำสุดคือเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ที่ถือครอง		
พื้นที่ที่ทำการเกษตร (ไร่)		
0 -14	59	57.28
15-29	32	31.60
30-44	9	8.73
45 ไร่ขึ้นไป	3	2.91
พื้นที่ทำการเกษตรโดยเฉลี่ย 16.113 ไร่		
พื้นที่ทำการเกษตรสูงสุด 70 ไร่		
พื้นที่ทำการเกษตรน้อยที่สุดคือเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N=103)	ร้อยละ(%)
ลักษณะการถือครองที่ดิน		
-เป็นของตนเองทั้งหมด	80	77.66
-เป็นของญาติทั้งหมด	3	2.91
-เป็นของตนเองบางส่วน	15	14.56
-เช่าเพื่อทำการเกษตร	1	0.98
-อื่นๆ ได้แก่ พื้นที่จับจอง และพื้นที่ป่าสงวน	4	3.88
อาชีพหลักอาชีพรอง		
-อาชีพหลัก		
ทำสวน	98	95.14
รับราชการ	2	1.94
อื่นๆ เช่น ทำนา, รับจ้าง , เลี้ยงโคนม	3	2.91

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน (N=103)	ร้อยละ(%)
-อาชีพรอง		
รับจ้าง	30	29.12
ค้าขาย	12	11.65
ทำนา	10	9.70
ประมง	5	4.85
ข้าราชการ	3	2.91
ทำสวน	3	2.91
ทำไร่	2	1.94
เลี้ยงโคนม	2	1.94
ทำดอกไม้	1	0.97
ตัดผม	1	0.97
ทำขนม	1	1.42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(N=103)	ร้อยละ(%)
เงินทุน		
ของตนเอง	69	66.99
กู้จาก ธนาคารพาณิชย์	1	0.97
กู้จาก ธ.ก.ส.	32	31.06
กู้จากพ่อค้า	-	-
กู้ยืมจากญาติ	-	-
อื่นๆ ได้แก่ เจ้าของสวนให้	-	-
มาลงทุน	1	0.97
รายได้ทั้งหมดต่อปี		
ต่ำกว่า 10,000	8	7.76
10,000-50,000	68	66.01
60,000-100,000	11	10.67
สูงกว่า 100,000	16	15.53
รายได้ต่อปี โดยเฉลี่ย 57,656.31 บาท		
รายได้ต่อปีสูงสุด 500,000 บาท		
รายได้ต่อปีต่ำสุด 2,000 บาท		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 บทบาทของเกษตรกรและความต้องการความช่วยเหลือที่มีต่อพื้นที่ที่ประสบอุทกภัย
(ตารางที่ 4)

ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับการเข้าไปส่งเสริมการเกษตรของเจ้าหน้าที่ และความต้องการความช่วยเหลือในเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังประสบอุทกภัย พบว่าเกษตรกรได้รับการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐในด้านต่างๆ

ความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐในด้านปัจจัยการผลิต

พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐในด้านเมล็ดพันธุ์ คิดเป็นร้อยละ 49.07 จำนวน 53 คน รองลงมาเกษตรกรได้รับความช่วยเหลือในเรื่องปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ 45.37 จำนวน 49 คน ส่วนความช่วยเหลือที่น้อยที่สุดคือ การให้ที่ดินทำกินคิดเป็นร้อยละ 30.55 จำนวน 33 คน

การฝึกอบรมในเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังประสบอุทกภัยแก่เกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 87.37 จำนวน 90 คน ส่วนเกษตรกรที่เคยได้รับการฝึกอบรมมีเพียงร้อยละ 12.62 จำนวน 13 คน

หน่วยงาน หรือแหล่งที่ให้ความรู้ในเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังประสบอุทกภัย

เกษตรกรส่วนใหญ่ในอำเภอปะทิวจะทำการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัย โดยส่วนมากแล้วเกษตรกรจะอาศัยประสบการณ์ และการแก้ไขด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 95.15 จำนวน 98 คน รองลงมาเกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูและพัฒนาดินจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 9.71 จำนวน 10 คน และเกษตรกรที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูและพัฒนาดินจากวารสารและหนังสือทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 3.88 จำนวน 4 คน

ปัญหาในการทำการเกษตร

ส่วนใหญ่เกษตรกรมีปัญหาในการทำการเกษตรด้านปัจจัยการผลิตที่มีราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 71.84 จำนวน 74 คน รองลงมามีปัญหาเรื่องโรคและแมลงรบกวน คิดเป็นร้อยละ 58.25 จำนวน 60 คน ส่วนปัญหาในเรื่องน้ำท่วมขัง ผลผลิตไม่ได้ตามเป้า และมีเกษตรกรบางส่วนไม่มีปัญหาในการทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 5.83 จำนวน 6 คน

แนวทางแก้ไขปัญหาระยะสั้นหลังจากประสบอุทกภัย

หลังจากประสบปัญหาอุทกภัย เมื่อเกษตรกรมีปัญหา โดยส่วนมากเกษตรกรจะใช้วิธีการแก้ปัญหาจากประสบการณ์ของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 60.19 จำนวน 62 คน รองลงมาเกษตรกรจะปรึกษาเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 20.39 จำนวน 21 คน นอกเหนือไปจากนี้เกษตรกรจะปรึกษากำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน และมีเกษตรกรบางส่วนที่ไม่ปรึกษาใคร เพราะเกษตรกรบางรายไม่มีปัญหาในเรื่องดิน คิดเป็นร้อยละ 5.83 จำนวน 6 คน

การช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่จากภาครัฐในการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังประสบอุทกภัยแก่เกษตรกร

เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือในเรื่องการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปุ๋ย, เมล็ดพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 64.08 จำนวน 66 คน รองลงมาเกษตรกรได้รับความช่วยเหลือในเรื่องค่าปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 33 จำนวน 34 คน และเกษตรกรได้รับความช่วยเหลือในเรื่องการเผยแพร่เทคโนโลยีใหม่ๆ ซึ่งถือว่าน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.88 จำนวน 4 คน

ความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่จากภาครัฐในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปให้ความช่วยเหลือในระยะเวลาที่ไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 64.08 จำนวน 66 คน และเกษตรกรที่มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปให้ความช่วยเหลือในระยะเวลาที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 35.92 จำนวน 37 คน

การกระจายตัวของเจ้าหน้าที่จากภาครัฐในการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร

เกษตรกรมีความคิดเห็นว่า การเข้าไปช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่จากภาครัฐมีการกระจายตัว ยังไม่ทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 68.93 จำนวน 71 คน รองลงมาเกษตรกรเห็นว่าการเข้าไปช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่จากภาครัฐมีการกระจายตัวอย่างทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 20.39 นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรที่ยังไม่ทราบว่าจะมีหน่วยงานใดเข้ามารับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 1.94 จำนวน 2 คน

ความต้องการของเกษตรกรด้านการฝึกอบรมในการพัฒนาดิน

เกษตรกรต้องการความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมก่อนประสบอุทกภัย คิดเป็นร้อยละ 87.38 จำนวน 90 คน และเกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมหลังประสบอุทกภัย คิดเป็นร้อยละ 10.68 จำนวน 11 คน นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรที่ไม่ต้องการความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรม หรือแล้วแต่โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือ คิดเป็นร้อยละ 1.94 จำนวน 2 คน

การติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอความช่วยเหลือของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่เมื่อต้องการความช่วยเหลือจะติดต่อผ่านผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากสะดวกที่สุดคิดเป็นร้อยละ 85.44 จำนวน 88 คน รองลงมาเกษตรกรจะติดต่อผ่านเกษตรตำบล คิดเป็นร้อยละ 9.71 จำนวน 10 คน และเกษตรกรที่จะติดต่อผ่านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 1.94 จำนวน 2 คน

ความต้องการความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการความช่วยเหลือในด้านเมล็ดพันธุ์พืช, พันธุ์สัตว์, ปุ๋ย และยาฆ่าแมลง คิดเป็นร้อยละ 76.70 จำนวน 79 คน รองลงมาเกษตรกรที่ต้องการให้เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในพื้นที่และเข้าถึงเกษตรกรอย่างทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 47.57 จำนวน 49 คน นอกจากนี้เกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือในเรื่องการปรับปรุงดิน และไม่ต้องการความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 2.91 จำนวน 3 คน

ตารางที่ 4 บทบาทของเกษตรกรและความต้องการความช่วยเหลือ ที่มีต่อพื้นที่ที่ประสบอุทกภัย

ข้อมูล	จำนวน(N=103)	ร้อยละ(%)	อันดับ
ความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของ			
ภาครัฐในด้านปัจจัยการผลิต (N= 138)			
เมล็ดพันธุ์	53	49.07	1
ปุ๋ย	49	45.37	2
ยาปราบศัตรูพืช	3	2.78	4
อื่นๆ ได้แก่ โครงการตามพระราชดำริให้ที่ดินแก่เกษตรกร	33	30.56	3
การฝึกอบรมในเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนา			
ดินหลังจากประสบอุทกภัย			
เคย	13	12.62	
ไม่เคย	90	87.38	
หน่วยงานหรือแหล่งที่ให้ความรู้ในเรื่อง			
การฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังประสบอุทกภัย			
-เจ้าหน้าที่ของภาครัฐและภาคเอกชน			
ได้รับความรู้	10	9.71	
ไม่ได้รับความรู้	93	90.29	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(N=103)	ร้อยละ(%)	อันดับ
-วิทย์โทรทัศน์			
ได้รับความรู้	6	5.82	
ไม่ได้รับความรู้	97	94.18	
-วารสารหนังสือทางการเกษตร			
ได้รับความรู้	4	3.88	
ไม่ได้รับความรู้	99	96.12	
-อื่นๆ ได้แก่ ประสบการณ์			
ได้รับความรู้	98	95.15	
ไม่ได้รับความรู้	5	4.85	
ปัญหาในการทำรายการเกษตร			
-ดินเสื่อมคุณภาพ			
มี	55	53.40	3
ไม่มี	48	46.60	
-ขาดแคลนเงินทุน			
มี	45	43.69	4
ไม่มี	58	56.31	
-โรคและแมลงรบกวน			
มี	60	58.25	2
ไม่มี	43	41.75	
-ผลผลิตราคาต่ำและไม่มีตลาด			
 รับซื้อ			
มี	43	43.69	5
ไม่มี	58	56.31	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(N=103)	ร้อยละ(%)	อันดับ
ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง			
มี	74	71.84	1
ไม่มี	29	28.16	
-อื่นๆ ได้แก่ น้ำท่วม ผลผลิตไม่ได้ตามเป้า			
มี	6	5.83	6
ไม่มี	97	94.17	
แนวทางแก้ไขปัญหาเรื่องดินหลัง ประสบอุทกภัย			
-เจ้าหน้าที่ของภาครัฐ			
มี	21	20.39	2
ไม่มี	82	79.61	
-เพื่อนเกษตรกร			
มี	18	17.48	3
ไม่มี	85	82.52	
-ประสบการณ์			
มี	62	60.19	1
ไม่มี	41	39.81	
-อื่นๆ ได้แก่ ไม่มีการศึกษา กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน			
มี	6	5.83	4
ไม่มี	97	94.17	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(N=103)	ร้อยละ(%)	อันดับ
การช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่			
ภาครัฐในการฟื้นฟูและพัฒนา			
ดินหลังประสบอุทกภัย			
-สนับสนุนปัจจัยการผลิต			
ให้ความช่วยเหลือ	66	64.08	1
ไม่ให้ความช่วยเหลือ	37	35.92	
-ให้การฝึกอบรม			
ให้ความช่วยเหลือ	11	10.68	4
ไม่ให้ความช่วยเหลือ	92	89.32	
-ให้คำปรึกษา			
ให้ความช่วยเหลือ	34	33.00	2
ไม่ให้ความช่วยเหลือ	69	67.00	
-ให้เงินกู้ยืม			
ให้ความช่วยเหลือ	10	9.71	5
ไม่ให้ความช่วยเหลือ	93	90.29	
-เผยแพร่เทคโนโลยีใหม่ๆ			
ให้ความช่วยเหลือ	4	3.88	6
ไม่ให้ความช่วยเหลือ	99	96.12	
-อื่นๆ ได้แก่ การสนับสนุนน้อย			
มาก			
ให้ความช่วยเหลือ	28	27.18	3
ไม่ให้ความช่วยเหลือ	75	72.82	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(N=103)	ร้อยละ(%)
ความเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ		
ในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือ		
เหมาะสม	37	35.92
ไม่เหมาะสม	66	64.08
การกระจายตัวของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ		
กระจายตัวยังไม่ทั่วถึง	71	68.93
กระจายตัวอย่างทั่วถึง	21	20.39
ยังไม่มีกระจายตัว	9	8.74
อื่นๆ ได้แก่ยังไม่แน่ใจ	2	1.94
ความต้องการของเกษตรกรด้านการฝึกอบรม		
ก่อนประสบอุทกภัย	90	87.38
หลังประสบอุทกภัย	11	10.68
อื่นๆ ได้แก่แล้วแต่โอกาส	2	1.94

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(N=103)	ร้อยละ(%)	อันดับ
การติดต่อเจ้าหน้าที่เพื่อขอความช่วยเหลือ			
-ผ่านเกษตรตำบล			
ติดต่อ	10	9.71	2
ไม่ติดต่อ	93	90.29	
-ผ่านสมาชิกสภาตำบล			
ติดต่อ	3	2.91	4
ไม่ติดต่อ	100	97.09	
-ผ่านผู้ใหญ่บ้าน			
ติดต่อ	88	85.44	1
ไม่ติดต่อ	15	14.56	
-ผ่านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมโดยตรง			
ติดต่อ	2	1.94	5
ไม่ติดต่อ	101	98.06	
-อื่นๆ ได้แก่ สหกรณ์			
หัวหน้าผู้นำกลุ่ม เกษตรกรอำเภอ			
ติดต่อ	6	5.83	3
ไม่ติดต่อ	97	94.17	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(N=103)	ร้อยละ(%)	อันดับ
ความต้องการความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่			
-ที่ดินทำกินใหม่			
ต้องการ	34	33.00	4
ไม่ต้องการ	69	67.00	
-เงินทุนหมุนเวียน			
ต้องการ	31	30.10	5
ไม่ต้องการ	72	69.90	
-แหล่งกู้ยืมราคาถูก			
ต้องการ	30	29.13	6
ไม่ต้องการ	73	70.87	
-เมล็ดพันธุ์พืช, พันธุ์สัตว์			
ยาฆ่าแมลง			
ต้องการ	79	76.70	1
ไม่ต้องการ	24	23.30	
-เจ้าหน้าที่เอาใจใส่			
ต้องการ	49	47.57	2
ไม่ต้องการ	54	52.43	
-เจ้าหน้าที่จัดอบรม			
ต้องการ	37	35.92	3
ไม่ต้องการ	66	64.08	
-อื่นๆ ได้แก่ ไม่ต้องการอะไร			
ต้องการ	3	2.91	7
ไม่ต้องการ	100	97.09	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัย (ตารางที่ 5)

ปัญหาเรื่องดินหลังจากประสบอุทกภัย

เกษตรกรส่วนใหญ่หลังจากประสบอุทกภัยจะไม่มีปัญหาเรื่องดินที่ใช้ในการทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 55.30 จำนวน 57 คน รองลงมาหลังจากประสบอุทกภัยเกษตรกรมีปัญหาดิน คิดเป็นร้อยละ 44.70 จำนวน 56 คน ปัญหาที่พบคือ ดินเสื่อมคุณภาพ พืชที่ปลูกให้ผลผลิตไม่ดี ผลมีขนาดเล็กและมีโรคแมลงรบกวน

การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องดินของเจ้าหน้าที่จากภาครัฐหลังจากประสบอุทกภัยแก่เกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหลังจากประสบอุทกภัยไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาให้ความช่วยเหลือและแนะนำในเรื่องดิน คิดเป็นร้อยละ 69.90 จำนวน 72 คน และรองลงมามีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือ คิดเป็นร้อยละ 30.09 จำนวน 31 คน ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูดินหลังจากน้ำท่วม เช่น เมื่อน้ำขังในไร่ สวน เกษตรกรควรรีบสูบน้ำออกโดยเร็วที่สุด

หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือ

เกษตรกรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือมากที่สุดคือ เกษตรอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 21.36 จำนวน 22 คน รองลงมาคือหน่วยงานกรมปศุสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 17.48 จำนวน 18 คน ส่วนหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือน้อยที่สุดคือ กรมวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 2.91 จำนวน 3 คน

ตารางที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัย

ข้อมูล	จำนวน(N=103)	ร้อยละ(%)	อันดับ
ปัญหาเรื่องดินหลังจากประสบอุทกภัย			
มีปัญหา	57	55.34	
-ดินเสื่อมคุณภาพ			
-รากเน่า			
-รากคุด			
ไม่มีปัญหา	56	44.66	
การให้คำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องดิน			
มี	31	30.10	
-เมื่อน้ำท่วมขังให้รีบสูบน้ำออก			
-ให้ปลูกพืชคลุมดิน			
ไม่มี	72	69.90	
หน่วยงานที่ช่วยเหลือ			
-เกษตรอำเภอ			
ให้ความช่วยเหลือ	22	21.36	1
ไม่ให้ความช่วยเหลือ	81	78.64	
- สำนักงานเกษตรอำเภอปะทิว			
ให้ความช่วยเหลือ	12	11.75	3
ไม่ให้ความช่วยเหลือ	91	88.35	
-เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน			
ให้ความช่วยเหลือ	12	11.75	4
ไม่ให้ความช่วยเหลือ	91	88.35	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(N=103)	ร้อยละ(%)	อันดับ
-เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริม			
การเกษตร			
ให้ความช่วยเหลือ	9	8.74	5
ไม่ให้ความช่วยเหลือ	94	91.26	
-เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์			
ให้ความช่วยเหลือ	18	17.48	2
ไม่ให้ความช่วยเหลือ	85	82.52	
-เจ้าหน้าที่กรมวิชาการ			
ให้ความช่วยเหลือ	3	2.91	7
ไม่ให้ความช่วยเหลือ	100	97.09	
-อื่นๆ ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน			
แพทย์ ป่าไม้			
ให้ความช่วยเหลือ	4	3.88	6
ไม่ให้ความช่วยเหลือ	99	96.12	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาบทบาทของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ในการฟื้นฟูและพัฒนาดิน หลังจากประสบอุทกภัยในพื้นที่ที่ถูknน้ำท่วม ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 16 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่ามัชฌิมฐาน และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเจ้าหน้าที่จากภาครัฐ และภาคเอกชน

เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุโดยเฉลี่ย 41 ปี และมีอายุต่ำสุด 27 ปี และมีอายุสูงสุด 59 ปี โดยทั่วไประดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่ส่วนมากจะจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 62.50 และเจ้าหน้าที่ที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 81.25 โดยส่วนมากเจ้าหน้าที่จะมีอายุการทำงานโดยเฉลี่ย 16 ปี และปีที่ประสบอุทกภัยรุนแรงที่สุดคือปี พ.ศ. 2532 ซึ่งมีเจ้าหน้าที่ที่เคยรับผิดชอบ 11 คน ส่วนปี พ.ศ. 2540 ก็เป็นปีที่ประสบอุทกภัยรุนแรงที่สุดปีหนึ่งเช่นกัน โดยมีเจ้าหน้าที่ที่เคยรับผิดชอบ 3 คน ส่วนเจ้าหน้าที่อีก 2 คนไม่เคยรับผิดชอบในพื้นที่ที่ประสบอุทกภัย ในอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร สภาพพื้นที่หลังประสบอุทกภัยในปี พ.ศ. 2532 พืชผลและบ้านเรือนของเกษตรกรเสียหายทั้งหมด และในปี พ.ศ. 2540 สภาพพื้นที่ทำการเกษตรเสียหาย ดินเสื่อมคุณภาพ พืชผลและบ้านเรือนของเกษตรกรเสียหาย หลังจากประสบอุทกภัยหน่วยงานของภาครัฐจะช่วยเหลือทันทีโดยอนุมัติเงินกู้และธนาคารจะทำการช่วยเหลือในส่วนตัวนทุนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพทำการเกษตร ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ด้านการช่วยเหลือ และฟื้นฟูพัฒนาดิน

เจ้าหน้าที่เคยทำการจัดอบรมให้ความรู้ในการฟื้นฟูและพัฒนาดินแก่เกษตรกรร้อยละ 50 และไม่ได้เคยจัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรร้อยละ 50 เช่นเดียวกัน จากการทำการจัดอบรมในเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดิน ส่วนใหญ่เกษตรกรให้ความสนใจดีมาก และมีเกษตรกรบางส่วนที่ให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสนใจปานกลาง โดยรวมแล้วเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยมีความต้องการให้หน่วยงานเข้ามาให้ความช่วยเหลือในเรื่องแหล่งเงินทุนกู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 56.25

ในส่วนของการศึกษาเกษตรกรในเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดิน หลังจากประสบอุทกภัยในพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วม ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรจำนวน 103 ราย โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows ซึ่งเป็นโปรแกรมที่สามารถนำมาหาค่าทางสถิติได้อย่างแม่นยำ อีกทั้งยังมีความสะดวกเป็นอย่างมาก โดยค่าทางสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่ามัชฌิมฐาน และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

สภาพพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

เกษตรกรในตำบลชุมโคร้อยละ 62.10 เป็นเพศชาย และร้อยละ 37.90 เป็นเพศหญิง เกษตรกรจะมีอายุโดยเฉลี่ย 49 ปี โดยเกษตรกรที่มีอายุ 18 ปี เป็นเกษตรกรที่มีอายุน้อยที่สุด และเกษตรกรที่มีอายุ 85 ปี เป็นเกษตรกรที่มีอายุสูงสุด โดยส่วนมากเกษตรกรจะจบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 78.64 และมีสมาชิกในครอบครัว 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองโดยเฉลี่ย 16ไร่ เกษตรกรจะใช้ที่ดินเพื่อการทำการเกษตรโดยเฉลี่ย 14ไร่ โดยส่วนมากเกษตรกรจะมีพื้นที่เป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 77 และเกษตรกรจะทำสวนเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 98 สำหรับเงินที่ใช้ทำการเกษตรของเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 69 เป็นของเกษตรกรเอง มีเพียงร้อยละ 1 เท่านั้นที่กู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ และเกษตรกรจะมีรายได้เฉลี่ยต่อปี 57,656 บาท

บทบาทของเกษตรกร และความต้องการความช่วยเหลือที่มีต่อพื้นที่ที่ประสบอุทกภัย

เกษตรกรร้อยละ 49.07 ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐในเรื่องเมล็ดพันธุ์ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 2.77 ได้รับความช่วยเหลือยาปราบศัตรูพืช โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 87.37 และเกษตรกรที่เคยได้รับการฝึกอบรมคิดเป็นร้อยละ 12.62 ส่วนเกษตรกรที่ได้รับความรู้ในเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัยจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 9.71 สำหรับปัญหาในการทำการเกษตรของเกษตรกรหลังจากประสบอุทกภัยพบว่า เกษตรกรจะประสบกับปัญหาด้านปัจจัยการผลิตมีราคาแพง คิดเป็นร้อยละ 71.84 และมีเกษตรกรที่ไม่มีปัญหาในการทำการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 5.83 โดยเมื่อประสบกับปัญหาเกษตรกรร้อยละ 60.19 จะใช้วิธีแก้ปัญหาโดยอาศัยประสบการณ์ และร้อยละ 5.83 เกษตรกรจะปรึกษากำนัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะใช้วิธีแก้ปัญหาโดยอาศัยประสบการณ์ และร้อยละ 5.83 เกษตรกรจะปรึกษากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือ ไม่ปรึกษาใคร เนื่องจากเกษตรกรไม่มีปัญหา การช่วยเหลือในเรื่องการฟื้นฟูดินหลังจาก ประสบอุทกภัยพบว่าร้อยละ 64.08 ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ โดยช่วยเหลือในเรื่องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตได้แก่ปุ๋ย, เมล็ดพันธุ์พืช, พันธุ์สัตว์ และเรื่องที่เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือ น้อยมากคือเรื่องการเผยแพร่เทคโนโลยีใหม่ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.88 แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 64.08 มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐควรเข้ามาให้ความช่วยเหลือในระยะเวลาที่ยังไม่เหมาะสม และการกระจายตัวก็ยังไม่ทั่วถึง โดยคิดเป็นร้อยละ 68.93 เกษตรกรโดยส่วนใหญ่ ต้องการให้เจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือด้านการอบรมก่อนประสบอุทกภัยคิดเป็นร้อยละ 87.38 เกษตรกรที่มีปัญหาส่วนใหญ่จะติดต่อผ่านผู้ใหญ่บ้านคิดเป็นร้อยละ 85.44 มีเกษตรกรเพียง ร้อยละ 1.94 เท่านั้นที่ติดต่อผ่านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมโดยตรง และเกษตรกรยังต้องการความช่วยเหลือในเรื่องเมล็ดพันธุ์พืช, พันธุ์สัตว์, ปุ๋ย และยาฆ่าแมลง คิดเป็นร้อยละ 76.70 และยังมีเกษตรกรที่ต้องการความช่วยเหลือในเรื่องการปรับปรุงดิน และไม่ต้องความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 2.91

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการฟื้นฟู และพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัย

ปัญหา

เกษตรกรร้อยละ 71.84 มีปัญหาในด้านปัจจัยการผลิตมีราคาแพง รองลงมาเกษตรกรร้อยละ 64.08 มีความคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาให้ความช่วยเหลือในระยะเวลาที่ไม่เหมาะสม และร้อยละ 5.83 มีปัญหาในเรื่องน้ำท่วมขัง ผลผลิตไม่ได้ตามเป้า และเกษตรกรร้อยละ 53.40 หลังจากประสบอุทกภัยมีปัญหาเรื่องดินในการทำการเกษตร

ข้อเสนอแนะ

เจ้าหน้าที่

การให้ความร่วมมือของเกษตรกรที่มีต่อเจ้าหน้าที่ยังไม่ดีเท่าที่ควร ทั้งในเรื่องการถ่ายทอดความรู้และการยอมรับในเทคโนโลยีสมัยใหม่ เกษตรกรคิดว่าสิ่งที่ตนเองปฏิบัติอยู่นั้นคืออยู่แล้ว ควรจะให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มในการทำการเกษตร เพื่อง่ายในการถ่ายทอดความรู้และกระจายข่าวสารทางด้านการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกร

เจ้าหน้าที่ของภาครัฐยังมีน้อยมาก การเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ไม่ดีเท่าที่ควร การทำงานยังล่าช้าและเจ้าหน้าที่ควรเข้ามาช่วยเหลือในด้านปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เพราะปัจจัยการผลิตมีราคาแพง หรืออยากให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือโดยการหาแหล่งเงินทุนกู้ยืมราคาถูกให้แก่เกษตรกร

ผู้ทำการศึกษา

จากการศึกษาบทบาทของเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรในการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัย ในพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วม ต.ชุมโค อ.ปะทิว จ.ชุมพร แนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรในเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัยนั้น ภาครัฐควรให้ความช่วยเหลือทางด้านปัจจัยการผลิต โดยอาจจะนำปุ๋ย, เมล็ดพันธุ์พืช, พันธุ์สัตว์ และยาฆ่าแมลงมาแจกจ่ายให้แก่เกษตรกร หรือจำหน่ายในราคาถูกลงอย่างทั่วถึง นอกจากนั้นควรริบเข้ามาให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรในระยะเวลาที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- กรองแก้ว อัสวจิน.2539.นักส่งเสริมการเกษตรที่สังคมไทยต้องการ.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
นิเวศรรคการพิมพ์.
- ชาญชัย สุทธากรและนคร ถาวรวงษ์.2540."5นาที่กับการพัฒนาที่ดิน".วารสารพัฒนา
ที่ดิน. 34(367) : 24-25.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย.2522.หลักส่งเสริมการเกษตรวิเคราะห์เน้นหนักสังคมชนบทไทย.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พีไอเอฟ จำกัด.
- ถวิล ครุฑกุล.2528.ดินปุ๋ยเพื่อการเพาะปลูก.กรุงเทพฯ:ภาควิชาปฐพี มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์
- ทวี ทองสว่างและทัศนีย์ ทองสว่าง.2527.การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ล้อม. กรุงเทพฯ.(ไม่ปรากฏ โรงพิมพ์).
- ทำนอง สิงคาลวณิช.2526.ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร.กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์เอเชีย.
- บุญธรรม จิตอนันต์.2540.ส่งเสริมการเกษตร.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บรรเจิด พलगูร.2523.ทรัพยากรดิน.กรุงเทพฯ:กรมพัฒนาที่ดิน,กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์
- วิจิตร อาวะกุล.2527.หลักส่งเสริมการเกษตร.กรุงเทพฯ:O.S.Printing House Co.,Ltd.
- สมเจตน์ จันทวัฒน์และไชยสิทธิ์ เอนกสัมพันธ์.2535.การปรับปรุงดินและการใช้ปุ๋ย.กรุง
เทพฯ: ศูนย์การพิมพ์พลชัย.
- สรสิทธิ์ วัชรโรทยาน.2540.ดินและปุ๋ย.กรุงเทพฯ:มูลนิธิมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Lincoln D. Kelsey ,Cooperative Extension Work (New York:Comstock Publishing
Associates , 1983)
- M.E.Adam , Agricultural Extension in Developing Countries(Singapore:Huntsmen Offset
Printing Pte Ltd.,1982)
- Mosher , A.T. , Getting Agricultural Moving New York : Agricultural Development Council
Frederick A.Praeger , Publishers , 1996

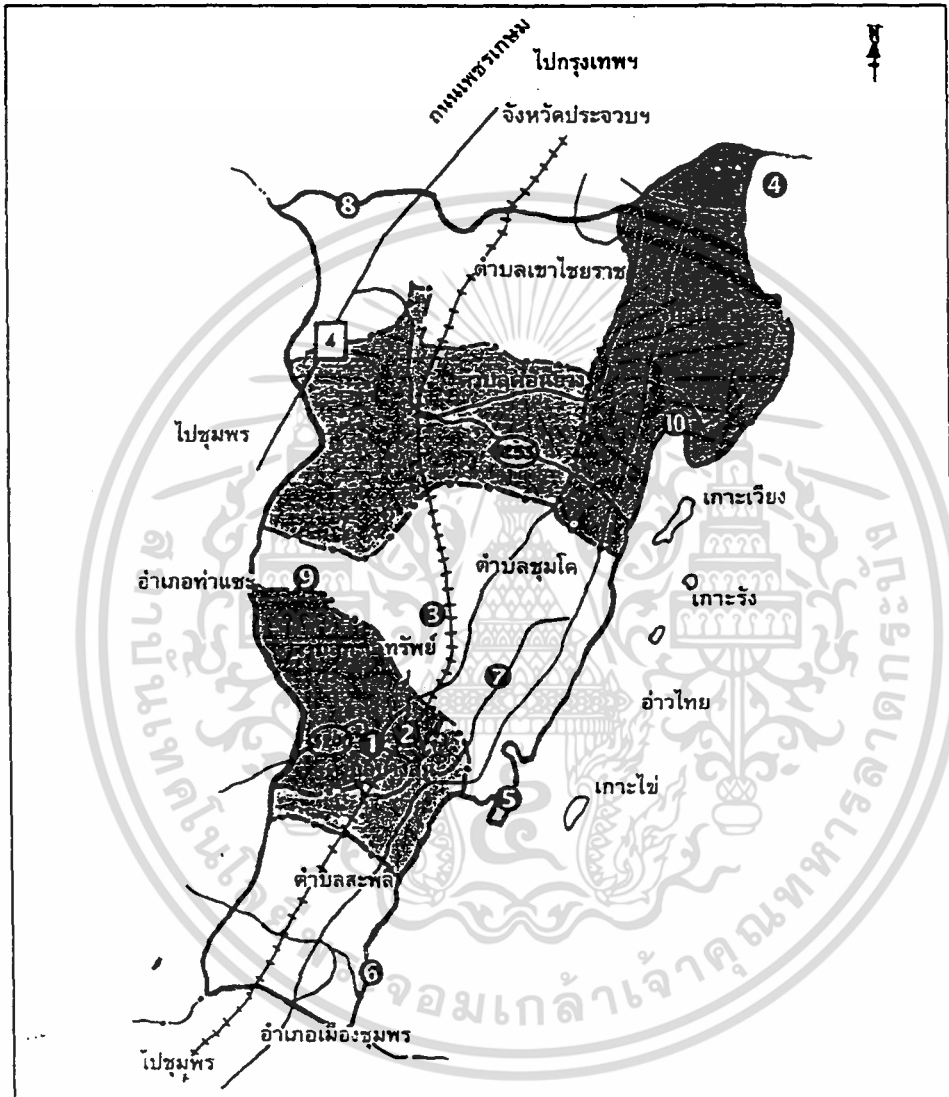
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางภาพที่ 2 แสดงการแบ่งเขตการปกครอง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

+++++ ทางรถไฟ

———— เขตอำเภอ

—•— เขตตำบล

———— ถนนลาดยาง

1. ที่ว่าการอำเภอ

2. เขาเจดีย์

3. เขาพลู

4. อ่าวลำรง-บางเบ็ด

5. แหลมแท่น

6. อ่าวทุ่งวัวแล่น

7. สนามบิน-สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าฯ

8. ตำบลพุดกุ่ม

9. ตำบลพิศดาร

10. อ่าวทุ่งมหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไปของอำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

พื้นที่ของอำเภอ	779 ตารางกิโลเมตร
ประชากร	43,621 คน
ชาย	19,168 คน
หญิง	24,453 คน
ความหนาแน่นของประชากร	56 คน ต่อตารางกิโลเมตร
จำนวนครัวเรือน	10,785 ครัวเรือน
จำนวนตำบล	7 ตำบล
จำนวนหมู่บ้าน	67 หมู่บ้าน
จำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล	7 แห่ง

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ทิศใต้	ติดต่อกับ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอวิภาวดี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นที่ราบระหว่างภูเขา มีภูเขาหินและเนินเขาเป็นจำนวนมาก พื้นที่เหมาะแก่การทำกสิกรรม มีการทำสวนยางพารา สวนปาล์ม น้ำมัน และสวนผลไม้ต่าง ๆ นอกจากนี้ อำเภอปะทิวยังมีพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่ยาวมาก ประมาณ 80 กิโลเมตร ประชาชนริมชายฝั่งประกอบอาชีพประมงขนาดเล็กอีกอาชีพหนึ่งด้วย

เขตการปกครอง

ปัจจุบันอำเภอปะทิวแบ่งการปกครองออกเป็น 7 ตำบล ได้แก่

ตำบลบางสน

ตำบลชุมโค

ตำบลทะเลทรัพย์

ตำบลคอนยาง

ตำบลปากคลอง

ตำบลเขาไชยราช

ตำบลสะพลี

กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศให้เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 7 ตำบล มีหมู่บ้านรวม 67 หมู่บ้าน มีสุขาภิบาล 3 แห่ง คือ

สุขาภิบาลปะทิว

สุขาภิบาลสะพลี

สุขาภิบาลมาบอำมฤต

การประกอบอาชีพ

อำเภอปะทิว เป็นอำเภอที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบระหว่างภูเขาและมีชายฝั่งทะเลยาวกว่าทุก ๆ อำเภอของจังหวัดชุมพร คือประมาณ 80 กิโลเมตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากแห่งหนึ่งของประเทศไทย โดยเฉพาะที่ตำบลทะเลทรัพย์ ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพทางการเกษตรและทำประมงชายฝั่ง

เนื่องจากในปี พ.ศ. 2532 จังหวัดชุมพร โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ของอำเภอปะทิว ได้รับความเสียหายจากภัยพายุไต้ฝุ่นมกย์ เป็นเหตุให้พื้นที่ทำการเกษตรเดิมและเรือประมงถูกทำลายโดยสิ้นเชิง ทำให้ทางราชการทุกหน่วยงานต้องเข้ามาช่วยเหลือฟื้นฟู จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2540) ความอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตรและการประมงเริ่มเข้าสู่ภาวะปกติ เนื่องจากเริ่มมีผลผลิตออกสู่ตลาดบ้างแล้ว อาชีพส่วนใหญ่ของประชากรได้แก่

1. การทำการเกษตร

1.1 การทำสวนยางพารา อำเภอปะทิวมีการปลูกยางพารากันมากที่สุดกว่าการปลูกพืชชนิดอื่น ๆ ปลูกได้ในทุกตำบลโดยปลูกมากในตำบลคอนยาง ตำบลชุมโค และตำบลเขาไชยราช ตามลำดับ

1.2 การทำสวนปาล์มน้ำมัน ปาล์มน้ำมันมีการทำกันมาก รองจากยางพาราปลูกในพื้นที่ของตำบลชุมโค ตำบลคอนยาง และตำบลเขาไชยราช ตามลำดับ

1.3 การทำสวนมะพร้าว มีการปลูกกันโดยทั่วไป พื้นที่ที่ปลูกมากที่สุดได้แก่พื้นที่ในตำบลสะพลี

1.4 การทำสวนทุเรียน ปลูกมากในเขตพื้นที่ของตำบลทะเลทรัพย์ เนื่องจากมีดินอุดมสมบูรณ์กว่าพื้นที่ตำบลอื่น ๆ ก่อนที่พายุไต้ฝุ่นจะทำความเสียหายให้แก่พื้นที่อำเภอปะทิว ทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีปลูกกันมากและมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของจังหวัดชุมพรพื้นที่ที่มีการปลูกรองลงมาได้แก่ ตำบลคอนยางและตำบลชุมโค

1.5 การทำไร่กาแฟ มีปลูกกันในเขตพื้นที่ตำบลทะเลทรัพย์ ตำบลเขาไชยราช และตำบลชุมโค

2. การทำการประมง

2.1 การทำประมงชายฝั่ง เนื่องจากอำเภอปะทิวมีชายฝั่งที่ยาวกว่า 80 กิโลเมตร และมีเกาะต่าง ๆ ตามชายฝั่งทะเลหลายเกาะ ทั้งยังมีป่าชายเลนและแหล่งปะการังตลอดแนวชายฝั่ง จึงเป็นที่อยู่อาศัยของปลาหลายชนิด ประชาชนที่อยู่ตามชายฝั่งจึงประกอบอาชีพการประมงอีกอาชีพหนึ่ง โดยมีทำเทียบเรือประมงขนาดเล็กถึง 4 แห่ง คือ ตำบลสะพลี 1 แห่ง ตำบลบางสน 1 แห่ง ตำบลปากคลอง 2 แห่ง

2.2 การเลี้ยงกุ้งกุลาค่า มีการเลี้ยงกุ้งกุลาค่าตามพื้นที่ชายฝั่งทะเลโดยมีการเลี้ยงกันมากในพื้นที่ตำบลปากคลอง รองลงมาได้แก่ตำบลบางสนและตำบลสะพลี

การเลี้ยงปลาในกระชัง มีการเลี้ยงปลาในกระชังแต่ไม่มากนักตามบริเวณปากคลองต่าง ๆ เช่นในพื้นที่ตำบลปากคลอง ตำบลบางสน และตำบลสะพลี

2.3 เนื่องจากเป็นพื้นที่ชายฝั่ง มีการทำการประมง สินค้าที่ทำชื่อเสียงให้กับชาวอำเภอปะทิวก็คือกะปิ ของตำบลสะพลี ที่นับได้ว่ามีรสชาติอร่อย เป็นที่นิยมบริโภคของชาวชุมพรและใกล้เคียง

การคมนาคม

การคมนาคมและการขนส่ง นับได้ว่าอำเภอปะทิวมีความพร้อมในด้านการคมนาคมขนส่งมาตั้งแต่อดีต เนื่องจากมีทางรถไฟสายใต้ผ่าน โดยมีสถานีรถไฟถึง 7 สถานี มีเส้นทางสายเพชรเกษมขนาด 4 ช่องทางจราจรผ่านในบริเวณตำบลเขาไชยราช และเป็นที่ตั้งของท่าอากาศยานชุมพรในพื้นที่ของตำบลชุมโคซึ่งกำลังดำเนินการก่อสร้างและคาดว่าจะเปิดใช้ในปี 2541

ท่าอากาศยานชุมพร อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 4 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดชุมพรประมาณ 40 กิโลเมตร

การศึกษา

ทางด้านการศึกษา อำเภอปะทิวนับได้ว่าเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความเจริญทางการจัดการศึกษา นอกจากนี้จะมีโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตั้งอยู่ครอบคลุมพื้นที่แล้วยังมีสถานศึกษาอื่น ๆ อีกดังนี้

1. โรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ ซึ่งเปิดทำการสอนให้แก่เด็กที่บกพร่องทางสติปัญญาในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร เป็นสถาบันการศึกษาแห่งเดียวของจังหวัดที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับท่าอากาศยานชุมพรและคาดว่าในอนาคตจะมีนักศึกษาเข้ามาศึกษามากขึ้น นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นสถานที่สำหรับฝึกงานของนิสิตนักศึกษา ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลชุมอีกแห่งหนึ่งด้วย

จะเห็นได้ว่า อำเภอปะทิวมีความอุดมสมบูรณ์และเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมหลายด้าน ทั้งสถานที่ท่องเที่ยว ผลผลิตทางการเกษตร การประมง การคมนาคม การขนส่งและการศึกษาซึ่งคาดว่าในอนาคตจะเป็นเมืองที่มีความเจริญเติบโตและน่าอยู่อีกเมืองหนึ่งของจังหวัดชุมพรและภาคใต้

แบบสอบถาม

เรื่อง

การศึกษาบทบาทของเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชนและเกษตรกร
ในการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัย ในพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วม

ตำบลหุมโก่ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ชุดที่ 1

แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและภาคเอกชน

คำชี้แจงในการทำแบบสอบถาม

- แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยคำถาม 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
ตอนที่ 2 ข้อมูลทางการช่วยเหลือฟื้นฟูและพัฒนาดิน
- ให้ทำเครื่องหมาย / ใน () และเติมข้อความตามความเป็นจริง

ชื่อ.....นามสกุล.....

หน่วยงาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

- เพศ () ชาย () หญิง
- อายุ.....ปี
- นับถือศาสนา.....
- ท่านเป็นคณภูมิลำเนา.....
- ระดับการศึกษา.....
- ตำแหน่งที่ท่านดำรงอยู่.....
- ท่านทำงานมาแล้ว.....ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ท่านพบ

8.1

8.2

8.3

9. พื้นที่ที่ท่านรับผิดชอบเคยประสบอุทกภัยมาแล้ว.....ครั้ง รุนแรงที่สุด พ.ศ.....

10. สภาพพื้นที่หลังประสบอุทกภัย.....

.....

.....

11. หน่วยงานของท่าน ได้ดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรภายหลังจากประสบอุทกภัย

อย่างไรบ้าง (ตอบ ได้มากกว่า 1 ข้อ โดยเรียงลำดับหมายเลข)

 ช่วยเหลือทันที โดยอนุมัติเงินจำนวน.....บาท/รายครอบครัว ช่วยเหลือทันที โดยสำรวจสภาพพื้นที่เสียหาย รายงานต่อผู้บังคับบัญชา ช่วยเหลือทันที โดยระดมกำลังเจ้าหน้าที่ออกไปสำรวจพื้นที่เสียหายและให้คำแนะนำในการป้องกัน ช่วยเหลือหลังจากประสบอุทกภัย โดยการจัดหาปุ๋ย เมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ช่วยเหลือ โดยการหาแหล่งเงินทุนกู้ยืมเพื่อใช้ในการลงทุน ให้เกษตรกรมารายงานความเสียหายภายหลังจากประสบอุทกภัย แล้วรวบรวมข้อมูลเพื่อเสนอหน่วยงาน อนุมัติความช่วยเหลือ จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการพัฒนาดิน จัดหาย่นาแมลง เมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ มาจำหน่ายในราคาถูก จัดหาย่นาแมลง เมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ มาแจกฟรี อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 ด้านการช่วยเหลือและฟื้นฟูพัฒนาดิน

1. หน่วยงานของท่านเคยจัดอบรมให้ความรู้ในการฟื้นฟูและพัฒนาดินแก่เกษตรกรหรือไม่

 เคย ระบุจำนวนครั้ง.....ครั้ง ไม่เคย อื่น ๆ ระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผลสะท้อนในการจัดการฝึกอบรม เรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดินเป็นอย่างไร

- () เกษตรกรให้ความสนใจดีมาก
- () เกษตรกรให้ความสนใจปานกลาง
- () เกษตรกรให้ความสนใจน้อยที่สุด
- () อื่นๆ ระบุ.....

3. ความต้องการของเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยที่ต้องการให้หน่วยงานของท่านเข้ามาช่วยเหลือ

- () แหล่งเงินกู้ยืม
- () จัดอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาดิน
- () เงินกองทุนพัฒนาที่ดิน
- () ขอความช่วยเหลือในรูปของเมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ยและยาฆ่าแมลง
- () ส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปแนะนำรายครัวเรือน
- () อื่น ๆ ระบุ.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

การศึกษาบทบาทของเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และเกษตรกร
ในการฟื้นฟูและพัฒนาดิน หลังจากประสบอุทกภัยในพื้นที่ที่ถูกลำท่วม
ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ชุดที่ 2

สัมภาษณ์เกษตรกร

ชื่อ.....สกุล.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
บ้าน.....ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปี
3. นับถือศาสนา.....
4. ระดับการศึกษา

☐ ไม่ได้รับการศึกษา	☐ ระดับประถมตอนปลาย
☐ ระดับประถมต้น	☐ ระดับมัธยมตอนปลาย
☐ ระดับมัธยมต้น	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
5. สมาชิกในครอบครัว.....คน
6. มีพื้นที่ถือครอง.....ไร่
7. ทำการเกษตร.....ไร่
8. ลักษณะการถือครอง พื้นที่ทำการเกษตร

☐ เป็นของตนเองทั้งหมด	☐ เป็นของญาติทั้งหมด
☐ เป็นของตนเองบางส่วน	☐ อื่น ๆ ระบุ.....
☐ เช่าเพื่อทำการเกษตรทั้งหมด	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. อาชีพหลัก อาชีพรอง (อาชีพหลักใส่เลข 1 อาชีพรองใส่เลข 2)

- () ทำนาข้าว () ทำไร่
 () ทำสวน () อื่น ๆ ระบุ.....
 () ปลุกผัก

10. เงินทุนที่ใช้ในการเกษตรท่านได้มาจากแหล่งใดมากที่สุด

- () ของตนเอง () กู้จากธนาคารพาณิชย์
 () กู้จาก ธ.ก.ส. () กู้จากพ่อค้า
 () ยืมจากญาติ () อื่น ๆ ระบุ.....

11. ท่านมีรายได้ทั้งหมดปีละประมาณ.....บาท

ตอนที่ 2 บทบาทของเกษตรกรและความต้องการความช่วยเหลือที่มีต่อพื้นที่ที่ประสบอุทกภัย

1. ท่านเคยได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐในด้านปัจจัยการผลิตอะไรบ้าง

- () เมล็ดพันธุ์
 () ปุ๋ย
 () ยาปราบศัตรูพืช
 () อื่น ๆ ระบุ.....

2. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมในเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังประสบอุทกภัยหรือไม่

- () เคย (ให้ทำข้อ 3)
 () ไม่เคย (ให้ทำข้อ 4)

3. ที่ผ่านมามีท่านได้รับความรู้ในเรื่องการฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัยจากแหล่งใดบ้าง

- () เจ้าหน้าที่ของรัฐและภาคเอกชน
 () วิทยุ โทรทัศน์
 () วารสาร หนังสือทางการเกษตร
 () อื่น ๆ ระบุ.....

4. การทำการเกษตรของท่านที่ผ่านมา ท่านประสบปัญหาใดบ้าง

- () ดินเสื่อมคุณภาพ () ขาดแคลนเงินทุน
 () โรคและแมลงรบกวน () ผลผลิตราคาต่ำ - ไม่มีตลาดรับซื้อ
 () ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง () อื่น ๆ ระบุ.....

5. หลังจากประสบอุทกภัย เมื่อท่านมีปัญหาเรื่องดินท่านปรึกษาใคร

- () เจ้าหน้าที่ของภาครัฐ
 () เพื่อนเกษตรกร
 () แก้ปัญหาเองจากประสบการณ์
 () อื่น ๆ ระบุ.....

6. การฟื้นฟูและพัฒนาดินหลังจากประสบอุทกภัย เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ให้ความช่วยเหลือท่านในเรื่องใดบ้าง

- () สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ปุ๋ย, เมล็ดพันธุ์พืช, พันธุ์สัตว์)
 () ให้การฝึกอบรม
 () ให้คำปรึกษา
 () ให้เงินกู้ยืม
 () เผยแพร่เทคโนโลยีใหม่ๆ
 () อื่น ๆ ระบุ.....

7. ที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปให้ความช่วยเหลือในระยะเวลาที่เหมาะสมหรือไม่

- () เหมาะสม
 () ไม่เหมาะสม

8. การเข้าไปให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีการกระจายตัวอย่างทั่วถึงแล้วหรือไม่

- () กระจายตัวยังไม่ทั่วถึง
 () กระจายตัวอย่างทั่วถึง
 () ยังไม่มีการกระจายตัว
 () อื่น ๆ ระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. ท่านต้องการความช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมช่วงใดในการพัฒนาคน

- () ก่อนประสพอุทกภัย
 () หลังประสพอุทกภัย
 () อื่น ๆ ระบุ.....

10. ถ้าท่านต้องการให้เจ้าหน้าที่เข้าไปช่วยเหลือท่านจะติดต่อได้ทางใด

- () ติดต่อผ่านเกษตรตำบล
 () ติดต่อผ่านสมาชิกสภาตำบล
 () ติดต่อผ่านผู้ใหญ่บ้าน
 () ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมโดยตรง
 () อื่น ๆ ระบุ.....

11. ท่านต้องการความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในด้าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () ที่ดินทำกินใหม่
 () เงินทุนหมุนเวียน
 () แหล่งกู้ยืมราคาถูก
 () เมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง
 () เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในพื้นที่และเข้าถึงเกษตรกรอย่างทั่วถึง
 () เจ้าหน้าที่จัดอบรมและให้ความรู้เรื่องการพัฒนาคน
 () อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการฟื้นฟูและพัฒนาคนหลังจากประสพอุทกภัย

1. หลังจากประสพอุทกภัยท่านมีปัญหาเรื่องดินที่ใช้ทำการเกษตรหรือไม่

- () มีปัญหา () ไม่มีปัญหา

ถ้ามีปัญหาโปรดระบุ.....

.....

.....

.....

2. หลังจากประสบอุทกภัย มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาให้ความช่วยเหลือหรือแนะนำในเรื่องดินหรือไม่

() มี

() ไม่มี

ถ้ามี เป็นหน่วยงานใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() เกษตรอำเภอ

() เกษตรตำบลชุมชนโค

() เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน

() เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร

() เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์

() เจ้าหน้าที่กรมวิชาการ

() อื่น ๆ ระบุ.....

3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้